

SPECTRUM

Spark of New Ideas between Classmates

20th Anniversary Special Issue

2025-26

Dr. Rajendra Gode College of Pharmacy, Malkapur

Affiliated to SGBAU, Amravati, & MSBTE, Mumbai

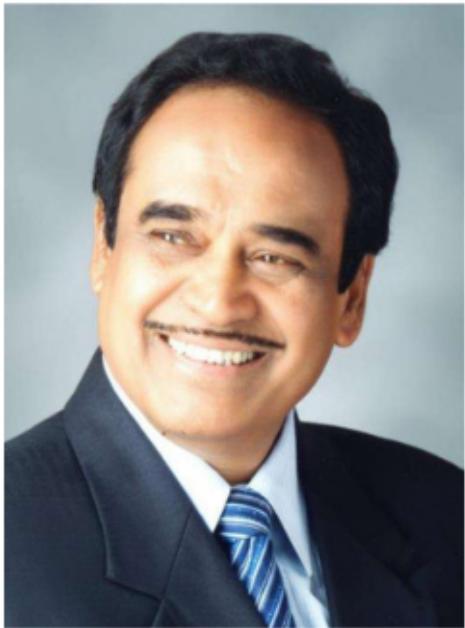
Approved by PCI, New Delhi

NAAC Accredited,

Recognized under 2(f) of UGC Act 1956

Our Inspiration

Late Hon'ble Dr. Rajendraji V. Gode

MBBS, MS (Gen. Surg.)

Founder President, IBSS Buldhana

Ex. Minister of Home and Industry (M.S.)

Late Honorable Dr. Rajendraji V. Gode, the Founder President of IBSS Trust, remains the guiding inspiration behind Indira Bahuuddeshiya Shikshan Sanstha (IBSS). A renowned surgeon, he also served with distinction as the Honorable Minister for Home and Industry, earning widespread respect for his leadership and commitment to public service.

Dr. Rajendraji V. Gode was deeply committed to social upliftment, particularly in the fields of healthcare and education. He firmly believed in bridging the gap between quality education and students from rural and underserved communities, a vision that became the philosophical foundation of IBSS.

Vision

To excel in the field of pharmaceutical education by inculcating moral values and developing high-quality pharma professionals

Mission

To adopt high-quality technical education and training methodologies to foster the spirit of research, innovation, entrepreneurship and contribute to the profession and society

Program Educational Outcome

PEO 1: To provide comprehensive knowledge of fundamental principles and their applications in the area of Pharmaceutical Sciences and Technology

PEO 2: To produce pharmacy students with strong fundamental concepts and high technical competence.

PEO 3: To introduce discipline, professionalism, team spirit, communication skills, social and ethical commitment to the students.

PEO 4: To train the students to contribute towards the health care system and creating awareness about healthcare issues

About Institute

Dr. Rajendra Gode College of Pharmacy, Malkapur, the first NAAC-accredited pharmacy institution in the Vidarbha region, stands as a distinguished academic hub at the welcoming gateway of Vidarbha. Established to expand high-quality pharmaceutical education to rural and semi-urban students, the institute has grown into a comprehensive centre offering D.Pharm, B.Pharm, M.Pharm, and Ph.D. programmes. The college is affiliated to Sant Gadge Baba Amravati University for its undergraduate, postgraduate, and doctoral programmes, and to MSBTE, Mumbai for diploma studies, while also being recognised by DTE and approved by PCI. With an intake of 60 for D.Pharm, 100 for B.Pharm, and 45 for M.Pharm across three specializations—Pharmaceutics, Pharmaceutical Quality Assurance, and Pharmaceutical Chemistry, the institute provides strong academic depth supported by experienced faculty and modern pedagogical practices.

The campus is equipped with advanced laboratories, ICT-enabled classrooms, a well-resourced library, computer facilities, and essential student amenities that create an environment conducive to academic excellence. Alongside established teaching programmes, the institute is steadily strengthening its research ecosystem through faculty publications, funded projects, and emerging collaborations in areas such as formulation development, analytical studies, and novel drug delivery systems. Regular industry interactions, expert lectures, workshops, and skill-development training ensure that students gain practical exposure and industry-ready competencies. Strong student support mechanisms, including mentorship, counselling, scholarship guidance, and welfare committees, further contribute to a disciplined and encouraging learning environment.

The institute is steadily shaping a vibrant research culture driven by faculty expertise, postgraduate specialization, and growing doctoral activity. Advanced laboratories, modern analytical instruments, and a supportive academic environment enable meaningful work in formulation science, pharmaceutical quality assessment, analytical method development, and innovative drug delivery systems. Students are encouraged to participate in research projects, publish papers, and present at conferences, fostering scientific curiosity and problem-solving skills.

The college maintains an active presence in community welfare through health camps, NSS activities, and rural outreach programmes, reinforcing its commitment to societal development. With consistent academic achievements, participation in national-level events, and a growing alumni network contributing across industry, academia, hospitals, and regulatory sectors, the institute continues to broaden its impact. Guided by a forward-looking vision to expand research infrastructure, deepen industry linkages, and develop specialized centres of excellence, Dr. Rajendra Gode College of Pharmacy remains committed to producing competent, ethical, and innovation-driven pharmacy professionals capable of contributing meaningfully to the healthcare sector.

MESSAGE FROM SECRETARY'S DESK

Twenty years of consistent effort have shaped Dr. Rajendra Gode College of Pharmacy, Malkapur into a respected institution in pharmacy education. The release of the first issue of the Annual College Magazine, Spectrum, adds further significance to this important phase in the institution's journey.

Over the past twenty years, DRGCOPM has steadily strengthened its academic foundation while adapting to the evolving needs of pharmaceutical education and professional practice. The institution's progress reflects the collective efforts of its faculty, students, and staff, who have consistently worked towards maintaining high academic standards and a culture of discipline, responsibility, and innovation.

The launch of Spectrum is a meaningful initiative that encourages creative expression and intellectual engagement beyond the classroom. By providing a forum for students and faculty to share ideas, achievements, and perspectives, the magazine enriches the academic environment and strengthens the sense of community within the institution. I sincerely appreciate the efforts of the editorial team and all contributors whose commitment and teamwork have made this inaugural issue possible. Their dedication ensures that Spectrum will serve as a valuable and inspiring platform for years to come. I extend my best wishes to the students, faculty, and staff for continued progress, professional development, and constructive contributions to the growth of DRGCOPM.

May the college continue to move forward with purpose, nurture future professionals, and reinforce its standing as a respected institution in pharmacy education.

Hon'ble. Tanvi Y. Gode

Secretary

Indira Bahuuddeshiya Shikshan Sanstha (IBSS)

MESSAGE FROM PRESIDENT'S DESK

It gives me immense pride to mark the 20th Anniversary of Dr. Rajendra Gode College of Pharmacy, Malkapur (DRGCOPM) and the launch of its first Annual College Magazine, Spectrum. This significant milestone reflects the institution's steadfast commitment to academic excellence,

innovation, and holistic development.

Over the years, DRGCOPM has emerged as a distinguished centre of learning that not only imparts quality education in pharmacy but also nurtures critical thinking, innovation, and all-round development among its students. The institution has consistently fostered an academic environment that encourages professional growth and intellectual excellence.

Spectrum serves as an excellent platform for students and faculty to showcase their literary, academic, and artistic talents. It reflects the vibrant intellectual culture of DRGCOPM and highlights the creativity and scholarly spirit of its academic community. On this momentous occasion, I extend my heartfelt congratulations to the editorial team for their dedication and commendable efforts in bringing out this remarkable publication. I also convey my best wishes to the students, faculty, and staff for their continued contributions to the growth and success of the institution.

May DRGCOPM continue to scale greater heights and uphold its legacy of excellence in the years to come.

Hon'ble. Yogendra R. Gode

President

Indira Bahuuddeshiya Shikshan Sanstha (IBSS)

Guest Message

ASSOCIATION OF PHARMACEUTICAL TEACHERS OF INDIA
MAHARASHTRA STATE BRANCH
State Head Quarter
D.Y. Patil University School of Pharmacy ,
Sector-7, Vidyanagari, Nerul,
Navi Mumbai-400706.

Email: aptims2022@gmail.com

Red.: APTI/22-27/

Website: <http://www.aptiindia.org>

Date:

President
Dr. Rakesh R. Somani
9833771384

Vice Presidents
Dr. Swaroop R Lahoti
9823371119
Dr. Shirish P. Jain
9421394042

Secretary
Dr. Vivek Redasani
9822027806

Joint Secretaries
Dr. Shilpa Deshpande
Dr. Nitin Dumore

Treasurer
Dr. Parag Gide

Executive Members
Dr. Sanjay Thonte
Dr. Jagdish Baheti
Dr. Sandip Zine
Mr. Manoj Phadtare
Mrs. Pradnya Wadekar

Dr. Yogesh Bafna
Dr. Vinita Khanvilkar
Dr. Laxmikant Borse
Dr. Vidhya Bhusari

Immediate Past President
Dr. C D Upasani

Women Forum
State Convener
Dr. Payal Dande
9923456369
State Coordinator
Dr. Lovina Jain

MESSAGE

It is a moment of great pride and joy for me to extend my heartiest congratulations to Dr. **Rajendra Gode College of Pharmacy (DRGCOP), Malkapur**, as it celebrates its **20th Anniversary**. This milestone is a testament to the institution's unwavering commitment to excellence in pharmaceutical education and its significant contribution to the healthcare fraternity of Maharashtra. The journey of twenty years is marked by numerous challenges and triumphs. DRGCOP has consistently proven its mettle by nurturing talented pharmacists who are serving the society with competence and compassion. In the rapidly advancing landscape of the pharmaceutical sciences, the role of academic institutions in shaping "industry-ready" professionals has never been more vital. I am pleased to see DRGCOP keeping pace with these changes through innovation and quality instruction. The annual magazine, 'Spectrum', is a beautiful reflection of the college's spirit. It provides a vital canvas for students to express their innovation, research, and creative thoughts. It is through such platforms that we see the future leaders of our profession begin to take shape. On this auspicious 20th-anniversary celebration, I congratulate the Management, the Principal, the dedicated staff, and the vibrant student community. I am certain that the college will continue to set new benchmarks in education and research in the years ahead. I wish the entire team at DRGCOP great success for this commemorative edition of 'Spectrum' and for all their future endeavors.

Dr. Rakesh Somani
 President, Association of Pharmaceutical Teachers of India (APTI)
 Maharashtra State Branch

APTI National Head Quarter
 Secretary, APTI, Krupanidhi College of Pharmacy, Chikka Bellandur, Carmelram Post, Varthur Hobli, Bangalore - 560035, Karnataka state, India

Email: aptienquiry@gmail.com & aptipresident1@gmail.com
 Website: <http://www.aptiindia.org>

Guest Message

Head Quarter: Bengaluru.
Secretariat/Communication Address:
 Secretary, APTI, Krupanidhi College of Pharmacy,
 Chikka Bellandur, Carmelram Post, Varthur Hobli,
 Bangalore – 560035, Karnataka state, India
Email: aptienquiry@gmail.com &
aptipresident1@gmail.com
Website: <http://www.aptiindia.org>

ASSOCIATION OF PHARMACEUTICAL TEACHERS OF INDIA
(NATIONAL BODY)

MESSAGE

Dear Esteemed Colleagues and Students,

Greetings....!

It gives me immense pleasure to extend my heartfelt congratulations to Dr. **Rajendra Gode College of Pharmacy (DRGCOP), Malkapur**, on the proud occasion of its 20th Anniversary and the release of its annual magazine, **Spectrum**.

Completing two decades of dedicated service in the field of pharmaceutical education is indeed a remarkable milestone. It stands as a testament to the unwavering vision, commitment, and collective efforts of the management, faculty, staff, and students, who together have nurtured DRGCOP into a true temple of learning. Over the past 20 years, the institution has earned a commendable reputation by consistently striving for academic excellence and effectively bridging the gap between education and the ever-evolving needs of the healthcare industry.

The pharmacy profession today is at a pivotal stage of transformation. With the advent of digital health technologies, personalized medicine, and advanced research, the role of the pharmacist has expanded well beyond conventional boundaries. I am confident that DRGCOP is preparing its students with the requisite knowledge, skills, innovation, and strong ethical foundation to succeed and lead in this highly competitive global environment.

The college magazine, **Spectrum**, is a commendable initiative that provides a vibrant platform for students to express their creativity, showcase academic accomplishments, and share innovative ideas. It truly reflects the dynamic intellectual culture of the institution and the diverse perspectives of aspiring pharmacists who will shape the future of the profession.

On this historic occasion, I convey my best wishes to the Principal, faculty members, and students of DRGCOP. May the institution continue its inspiring journey of excellence, innovation, and service to society, and scale even greater heights in the years ahead.

I wish the 20th Anniversary edition of **Spectrum** every success.

With warm regards and best wishes.

Prof. Milind J. Umekar
President, Indian Pharmaceutical Congress Association (IPCA)
President, Association of Pharmaceutical Teachers of India (APTI)
Principal, Smt. Kishoritai Bhojar College of Pharmacy.

President Office Address:

Principal, Smt. Kishoritai Bhojar College of Pharmacy, Kamptee, Nagpur, Maharashtra, 441002.
Phone: +91 98229 41191 & +91 76662 23120 **Email :** aptipresident1@gmail.com **Website:** www.skbo.edu.in

MESSAGE FROM ACADEMIC DEAN/ IQAC INCHARGE DESK

It gives me great pleasure to share my thoughts on the release of the inaugural edition of 'SPECTRUM', the official magazine of Dr. Rajendra Gode College of Pharmacy, Malkapur. This publication represents more than a compilation of articles, it embodies the spirit of inquiry, creativity, and intellectual curiosity that thrives within our college community.

As Academic Dean and IQAC In-Charge, I have observed first-hand the persistent efforts to elevate academic standards, implement innovative teaching practices, and cultivate a culture of excellence across every facet of the institution. Our students are encouraged not only to excel in their academic pursuits but also to engage in research, leadership, and community-oriented initiatives, thereby preparing them to meet the challenges of the ever-evolving field of pharmacy.

'SPECTRUM' provides a meaningful platform for students and faculty to showcase their achievements, ideas, and creative expressions. It captures the diversity of thought, the dedication to knowledge, and the innovative spirit that define DRGCOPM. The editorial team's meticulous work in bringing together this edition reflects the commitment to quality, attention to detail, and passion for meaningful scholarship.

I would like to express my sincere thanks to the Hon'ble President, Secretary and the Management of IBSS for their constant guidance. Also I extend my sincere appreciation to all contributors and the editorial team for their efforts in shaping a publication that will inspire readers, highlight accomplishments, and stimulate intellectual engagement. I am confident that "SPECTRUM" will continue to serve as a dynamic forum for learning, reflection, and the exchange of ideas, further strengthening the college's culture of excellence.

Dr. Vaibhav S. Adhao

Academic Dean/ IQAC In Charge

Dr. Rajendra Gode College of Pharmacy, Malkapur

MESSAGE FROM PRINCIPAL'S DESK

It is with a sense of profound pride and gratitude that I pen this message for the 20th Anniversary edition of our annual college magazine, "SPECTRUM".

Two decades ago, Dr. Rajendra Gode College of Pharmacy (DRGCOP), Malkapur, was established with a

vision to provide quality pharmaceutical education to the students of this region. Today, as we stand at this 20-year milestone, I look back with immense satisfaction at how far we have come. From our humble beginnings to becoming a center of academic excellence, our journey has been defined by the collective hard work of our faculty, the dedication of our students, and the unwavering support of our visionary management.

The theme of the magazine, "SPECTRUM", perfectly encapsulates the diversity of talent and the wide array of achievements that define our campus life. In the modern era, pharmacy is no longer just about dispensing medicines; it is about innovation, research, and patient-centric care. At DRGCOP, we strive to provide an environment that fosters not only technical expertise but also the critical thinking and ethical values necessary for the pharmacists of tomorrow.

To my dear students, remember that the pharmaceutical field is one of the noblest professions, directly impacting human lives. As you read through the creative and scientific contributions in this magazine, I hope you feel inspired to push your boundaries and contribute meaningfully to the healthcare sector.

I would like to express my sincere thanks to the Hon'ble President, Secretary and the Management of IBSS for their constant guidance. I also congratulate the Editorial Board for their tireless efforts in bringing out this special anniversary issue.

As we move into our third decade, let us renew our commitment to excellence, innovation, and service to society.

Happy Reading!

Dr. Prashant K. Deshmukh

Principal

Dr. Rajendra Gode College of Pharmacy, Malkapur

Editorial Team

EDITOR :- ENGLISH

A College Magazine (**SPECTRUM**) is more than a collection of articles—it is a reflection of the ideas, creativity, and aspirations of its students. It captures the spirit of campus life, blending academic excellence with cultural expression and innovation. In today's rapidly changing world, education is no longer limited to textbooks and classrooms. Students are encouraged to think critically, explore creatively, and contribute responsibly to society. This magazine stands as a platform where young minds express opinions, share knowledge, and showcase talents beyond academics. From insightful articles and research reviews to poems, artwork, and student experiences, every contribution in this edition reflects dedication and originality. It highlights the importance of teamwork, leadership, and continuous learning—values that shape responsible professionals and compassionate individuals. As you turn these pages, we hope this magazine informs, inspires, and ignites curiosity. May it encourage every reader to dream bigger, learn deeper, and strive for excellence.

ABHISHEK RAMESHWAR DAHANE
B. Pharm 4th Year

EDITOR :- MARATHI

कॉलेजचे पत्र (**SPECTRUM**) हे केवळ लेखांचा संग्रह नसून ते त्याच्या विद्यार्थ्यांच्या कल्पना, सर्जनशीलता आणि आकांक्षांचे प्रतिबिंब आहे. ते शैक्षणिक उत्कृष्टतेला सांस्कृतिक अभिव्यक्ती आणि नवकल्पनेशी जोडून कॅम्पस जीवनाचे सार व्याकऱ्या करतो. आजच्या वेगाने बदलाणाऱ्या जगात, शिक्षण आता केवळ पाठ्यपुस्तके आणि वर्गखोल्यापुराते मराठीदिन नाही. विद्यार्थ्यांना सरीकातमक विवार करण्यास, सर्जनशीलपणे शोध वेण्यास आणि समाजात जबाबदारीचे योगदान देण्यास प्रोत्साहित केले जाते. हे पत्र अशा प्रकारे एक व्यासपीठ बनते जेथे तरुण मन विचार मांडतात, ज्ञान सामाजिक करतात आणि शैक्षणिक क्षेत्राच्या पतीकडे असलेले प्रतिभेदे दर्शन घडवतात. अंतज्ञानात्मक लेख, संशोधन पुनरावलोकने ते कविता, कलाकृती आणि विद्यार्थ्यांचे अनुभव येथापासून, या आवृत्तीतील प्रत्येक योगदान समर्पण आणि मौतिकता दर्शवते. हे सामूहिक कार्य, नेतृत्व आणि सातत शिक्षणाचे मर्हत्व अधोरेहित करतो—हे गुण जबाबदार व्यावसायिक आणि संवेदनशील व्यक्तिमत्त्व निर्माण करतात. या उपक्रमाता मार्गदर्शन आणि पाठिंबा देण्याच्या योगदानकर्ते, संपादक आणि प्राध्यापक सदस्यांचे आमदी आहोत. त्यांच्या प्रयत्नांनी कल्पनांना अर्थपूर्ण प्रकाशनात रूपांतरित केले आहे. तुम्ही हे पत्र वाचताना, ते माहिती देते, प्रेरणा देते आणि उत्सुकता निर्माण करते अशी आमदी आशा करतो. यामुळे प्रत्येक पाठकाता मोरुया रुपांजे पाण्यास, खोलवर शिक्षणास आणि उत्कृष्टतेसाठी प्रयत्न करण्यास प्रोत्साहन मिळो.

PRATHMESH SHRIDHAR AAGLAVE
B. Pharm 4th Year

EDITOR :- HINDI

(**SPECTRUM**) केवळ हमारी कॉलेज मैगज़ीन का नाम नहीं है, बल्कि यह विचारों, नवाचारों और संभावनाओं के विस्तृत आयाम का प्रतीक है। फार्मेसी के विद्यार्थी होने का अर्थ केवल पाठ्यक्रम पूरा करना नहीं, बल्कि अनुशासन, नैतिकता और मानवीय मूल्यों को अपने जीवन में उतारना है। विज्ञान की दुनिया नियंत्रित विकासित हो रही है और इस विकास के केंद्र में फार्मेसी एक महत्वात्मक रूप में खड़ी है। आज जब दुनिया नई-नई बीमारियों, दवा प्रतिरोध और स्वास्थ्य चुनौतियों से जूझ रही है, तब एक प्रणिधित और जागरूक फार्मासिस्ट की भूमिका और भी महत्वपूर्ण हो जाती है। हमारी यह कॉलेज मैगज़ीन केवल लेखों और वित्तों का संग्रह नहीं है, बल्कि यह हमारे विचारों, नवाचारों और सपनों की अभिव्यक्ति है। इसमें छिपी हर रचना हमारे छात्रों की रचनात्मकता, वैज्ञानिक सोच और सामाजिक दृष्टिकोण को दर्शाती है। यह मंच हमें अपनी आवाज़, अपने दृष्टिकोण और अपनी जिम्मेदारी को समाज तक पहुँचाने का अवसर देता है। आज आवश्यकता है कि हम पुस्तकों से आगे बढ़कर प्रयोगशालाओं, अनुसंधान, जन-जागरूकता और नैतिक अध्यायास को अपनाएँ। एक सच्चा फार्मासिस्ट वही है जो लाभ से पहले मानव जीवन को प्राथमिकता देता। आइए, हम सब मिलकर इस मैगज़ीन को ज्ञान, प्रेरणा और सकारात्मक परिवर्तन का माध्यम बनाएँ और यह संकल्प लें कि हम न केवल कुशल पेशेवर बनेंगे, बल्कि एक जिम्मेदार नागरिक और संवेदनशील मानव भी बनेंगे। वर्योंकि फार्मेसी केवल पेशा नहीं—यह मानवता की सेवा का संकल्प है।

BHAKTI JITENDER NEVE
B. Pharm 3rd Year

Prof. Nishant B. Chopade

Editor-in-Chief

It gives me immense pleasure to present the inaugural edition of "SPECTRUM". This magazine is envisioned as a platform for our students and faculty to share their creativity, insights, and achievements. Every article, poem, or artwork in this edition reflects the intellectual curiosity, innovative spirit, and vibrant energy that define DRGCOP, Malkapur.

I congratulate the editorial team for their meticulous efforts in curating content that is both engaging and inspiring. It is my hope that "SPECTRUM" will continue to encourage learning, creativity, and a sense of pride among all readers, becoming a lasting forum for expression and exchange of ideas.

Mrs. Shubhangini Y. Akotkar

Marathi Section Editor

The Marathi section of "SPECTRUM" aims to celebrate our language, culture, and literary heritage. Through stories, poems, and reflections, this section provides students and faculty an opportunity to express themselves creatively and share their perspectives with the community.

It has been a privilege to contribute to this first edition, and I hope our readers enjoy the Marathi content, find inspiration, and take pride in the rich traditions and cultural expressions presented here.

Prof. Ankush K. Maskar

Hindi Section Editor

The Hindi section of "SPECTRUM" seeks to showcase the literary talents and creative expression of our students and faculty. Through articles, essays, and poetry, this section reflects the depth of thought, imagination, and language skills present within our college.

I extend my heartfelt appreciation to all contributors and hope that readers find this section engaging, insightful, and inspiring. May it encourage a deeper appreciation for Hindi literature and creative writing.

Index

26.	प्रदूषण दुष्परिणाम	हिमांशु मुरलीधर येवले	31
27.	गैरसमज व तथ्ये	शारद विजय सोनावने	32-33
28.	मनातलं दुःख पुसाव	अविनाश सत्यभामा रवींद्र	33
29.	आई	ऋतुजा राजेंद्र पाटील	34
30.	मैत्री	पियूष अतुल झोपे	34
31.	विदर्भीची पंढरी: शेगाव	मयूरेश अभय व्यवहारे	35-36
32.	आयुष्म	शुभंगिनी यो. आकोटकर	37
33.	प्रेरणा	वैभव गणेश कायंदे	38
34.	भेट	प्रथमेश विनोद जाधव	39
35.	निरोप कॉलेजचा	कांडिम खान फिरोज खान	40

Hindi Section

36.	कान्हा..	Adhiksha S. Warkhede	41
37.	जीवन की राह	Sanika N. Bhole	42
38.	लघुकथा: एक गोली का भरोसा	Pranjal A. Kharche	42
39.	अचानक हुआ एक सफर था	Bhakti Jitendra Neve	43
40.	प्रश्न-मंजूषा	Arpita S Gavande	44
41.	छात्रों में मानसिक आरोग्य की जागरूकता	Sakshi Wankhade	45
42.	उदासी: पीड़ा या सुख?	Anjali Anil Telang	46
43.	आत्मविश्वास	Prof. Dr. Ankush Maskar	47
44.	पोषन	Mahima Manoj Pilattar	48
45.	Photo and Art Gallery		49-54
46.	Glimpse of College Activity		55

Sr No.	Title	Author / Content	Page No.
1.	Teaching Staff	--	1
2.	Non-Teaching Staff	--	2
3.	Research Publications	Faculty Members	3-4
4.	Our Toppers	University Toppers	5-7
5.	Achievements	Student and Faculty	8-9

English Section

6.	How artificial intelligence is transforming drug discovery	Payal Janardhan Shelare	10
7.	Imatinib: a breakthrough cancer medicine	Purva Sopan Chambhare	11
8.	Artificial intelligence in pharmaceutical industry	Abhishek Rameshwar Dahane	12
9.	Telepharmacy	Rutuja Ajay Deshmukh	13-14
10.	Nafithromycine : india's step forward in fighting antibiotics resistance	Aayushi Pramod Zope	15
11.	New drug innovation :- nereus (tradipitant)	Aditya Bhimrao Borkar	16
12.	Analysing role of AI in predicting ADR	Bhavika Purshottam Adhao	17
13.	Pollution: breath clean, live green	Payal Pradip Aakhare	18-19
14.	Art :- as a medicine to heal mental problems	Rupali Dyaneshwar Ujjainkar	20
15.	Dreams, determination, and destiny	Purva Shrikrushna Ighokar	20
16.	Photography-the art of capturing moment	Dhanashree Anil Patil	21
17.	Exam :- a bridge between learning & achievements	Rhutuja Dnyaneshwar Ujjainkar	22
18.	A step into the pharmaceutical industry	Vedant Ajay Deshmukh	22
19.	Poem:-inspiration... teachers	Vaibhav Ganesh Kayande	23-24
20.	Pharmacogenomics: the future of personalized medicine	Priyanka Anil Patil	25
21.	Herbal drugs :- myth or science	Vaishnavi Ashok Jayale	26
22.	Start up idea :- personalized medicine & compounding pharmacy	Sakshi Santosh Gotmare	27
23.	3D printing :- shaping the next generation of pharmaceutical technology	Prof. Nishant B. Chopade	28

Marathi Section

24.	मोहिम शिवसेवा	प्रथमेश श्रीधर आगलावे	29
25.	जागतिक घटना आणि मत	यश दिलीप मेहसरे	30

Other Department		
Mrs. Shubhangini Y Akotkar	M Lib. (Ph.D)	Librarian
Prof. Aniket P Jangle	B. E (IT)	Assistant Professor
Prof. Poonam Kharche	M A (English)	Assistant Professor

Non-Teaching Staff

Name of the Staff	Designation
Mr. Milind E Itape	Office Superintendent
Mr. Dinesh M Bhombe	Clerk
Mr. Poonam S Shingote	Clerk
Mr. Nikhil D Bhombe	Clerk
Mr. Vaibhav Bakshi	Accountant
Ms. Shubhangi S Bavaskar	Assistant Librarian
Mr. Akshay S Bhatkar	Store Keeper
Mr. Sachin P Hole	Lab Technician
Mr. Pravin G Ingle	Lab Technician
Mr. Vinod P Ingle	Lab Assistant
Mr. Yuvraj R Ghongate	Lab Attendant
Mr. Jeetendra D Kolhe	Lab Attendant
Mr. Pravin A Ingle	Lab Attendant
Mr. Ganesh D Jangle	Lab Attendant
Mr. Satish P Ghanokar	Lab Attendant
Mr. Nitin N Narkhede	Lab Attendant
Mr. Nitin V Temburne	Lab Attendant
Mr. Sharad R Patil	Lab Attendant
Mr. Prashant A Chavhan	Lab Attendant
Mr. Vaibhav N Kharche	Lab Attendant
Mr. Harshal S Patil	Lab Attendant
Mr. Gulabrao R Borade	Lab Attendant
Mr. Yogesh Chavhan	Lab Attendant
Mr. Govinda R Ghongate	Peon
Mr. Nina B Kandelkar	Peon
Mr. Sunil S Khakare	Peon

Teaching Staff

Department of Pharmaceutics		
Dr. Prashant K Deshmukh	M.Pharm. Ph.D	Principal
Dr. Raju R Thenge	M.Pharm. Ph.D	Professor
Prof. Mukesh W Babhulkar	M.Pharm. (Ph.D)	Associate Professor
Prof. Ritesh R Popat	M.Pharm. (Ph.D)	Associate Professor
Dr. Ashwini A Zanke	M.Pharm. Ph.D	Associate Professor
Prof. Chaitali P Jaiswal	M.Pharm. (Ph.D)	Assistant Professor
Prof. Nishant B Chopade	M.Pharm. (Ph.D)	Assistant Professor

Department of Pharmaceutical Chemistry

Department of Pharmaceutical Chemistry		
Dr. Pavan P Chinchole	M.Pharm. Ph.D	Professor
Prof. Sakshi N Patil	M.Pharm	Assistant Professor
Prof. Kisan N Pawar	M.Pharm	Assistant Professor
Prof. Shweta V Rane	M.Pharm	Assistant Professor
Prof. Bhavesh G Mandwale	M.Pharm	Assistant Professor

Department of Quality Assurance

Department of Quality Assurance		
Dr. Vaibhav S Adhao	M.Pharm. Ph.D	Professor
Prof. Ashish M Rathi	M.Pharm. (Ph.D)	Associate Professor
Prof. Amit M Kudke	M.Pharm. (Ph.D)	Associate Professor
Prof. Mohini V Kshirsagar	M.Pharm	Assistant Professor
Prof. Amol D Taktode	M.Pharm	Assistant Professor

Department of Pharmacology

Department of Pharmacology		
Dr. Mahesh B Narkhede	M.Pharm. Ph.D	Professor
Dr. Mangesh N Deokar	M.Pharm. Ph.D	Associate Professor
Prof. Ananta G Titare	M.Pharm	Associate Professor
Prof. Kiran P Gaikwad	M.Pharm	Assistant Professor
Prof. Ankush K Maskar	Pharm. D	Assistant Professor

Department of Pharmacognosy

Department of Pharmacognosy		
Prof. Leena P Joge	M.Pharm	Associate Professor
Prof. Vikas N Ghait	M.Pharm	Assistant Professor

Diploma in Pharmacy

Diploma in Pharmacy		
Prof. Rahul A Darakhe	M.Pharm	HOD
Prof. Shital J Gandhi	M.Pharm	Lecturer
Prof. Rohini A Jangle	M.Pharm	Lecturer
Prof. Vishal N Padghan	M.Pharm	Lecturer
Prof. Vaibhav M Patil	M.Pharm	Lecturer
Prof. Karan S Gayakwad	M.Pharm	Lecturer
Prof. Monali R Ambuskar	M.Pharm	Lecturer

DETAILS OF PUBLICATIONS IN YEAR 2025

9	Dr. Raju R. Thenge	Formulation And Evaluation Of Liquisolid Compact For Pazopanib	Journal of Carcinogenesis	0.4	Scopus
10	Prof. Ashish M. Rathi	Formulation And Permeability Studies Of Ritonavir: In Vitro Release And Caco-2 Cell Transport Analysis	Review of Diabetic Studies	0.77	Scopus
11	Dr. Raju R. Thenge, Prof Nishant B. Chopade, Prof. Ashish M. Rathi	Pharmaceutical Cocrystallization Of Naproxen And Paracetamol: A Rational Approach Towards Enhanced Solubility, Stability, And Formulation Efficiency	Journal of Rare Cardiovascular Diseases	0.13	Scopus
12	Dr. Pavan P. Chinchole, Dr. Raju R Thenge, Prof. Kisan N. Pawar	The Impact of Artificial Intelligence and Machine Learning On Next Generation Drug Discovery	Flora and Fauna: An international research journal of pharmaceutical sciences	0.1	Web of Science
13	Dr. Ashwini A. Zanke, Dr. Prashant K. Deshmukh, Prof. Leena P. Joge	Herbal Transfersomal Gel For Diabetic Wound Healing Using Azadirachta Indica, Ocimum Sanctum, And Allium Sativum	Vascular and Endovascular Review	0.32	Scopus
14	Dr. Prashant K. Deshmukh	Application of Chemoinformatics and Molecular Simulations in Lead Optimization Targeting A549 Cell Proliferation for Lung Cancer Therapy	Chemical Physics Impact	4.3	Web of Science/ Scopus
15	Prof. Shweta V. Rane	Computational study of binding affinity and ADMET properties of Leonurus cardiaca phytoconstituent on the serotonin transporter (SERT) for antidepressant activity	Pharmacological Research - Natural Products	0.1	Scopus
16	Dr. Vaibhav S. Adhao	Cocrystallization Driven Enhancement of Solubility and Dissolution Profile of Loteprednol Etabonate: A Strategy for Improved Biopharmaceutical Performance	Ars Pharmaceutica	0.4	Web of Science

Sr. No	Name of the Author/s	Title of Paper	Journal Name (Publisher)	Impact Factor/ Clarivate Analytics/ SJR	Name of Indexing Database
1	Dr. Prashant K. Deshmukh	Microwave-assisted synthesis of fluorescent graphene quantum dots from ferula asafoetida: a green approach for efficient nanomaterial production and selective detection of serum Fe ³⁺ ions	Advances in Natural Sciences: Nanoscience and Nanotechnology	2.1	Web of Science/ Scopus
2	Prof. Nishant Chopade Dr. Prashant K. Deshmukh, Dr. Raju R. Thenge	Hydrothermal synthesis and characterization of hollow mesospherical alumina nanoconstructs for enhanced delivery of sorafenib tosylate	BioNanoscience	3.0	Web of Science/ Scopus
3	Prof. Sakshi N. Patil	Microneedle-Based Wearable Sensors: A New Frontier in Real-Time Biomarker Monitoring	Drug Development and Industrial Pharmacy	2.2	Web of Science/ Scopus
4	Dr. Prashant K. Deshmukh	Green-Synthesized Hyaluronic Acid-Conjugated Fluorescent Graphene Quantum Dots for Bioimaging and Cancer Theranostics: Synthesis, Characterization, and Cytotoxicity Assessment	Journal of Fluorescence	3.1	Web of Science/ Scopus
5	Dr. Mangesh N. Deokar	Chemistry, Molecular Mechanism and Therapeutic Potential of curcumin in Cancer Therapy	Journal of Chemical Review	0.68	Scopus
6	Dr. Ashwini A. Zanke	Formulation and Evaluation of Herbal Anti-dandruff Shampoo	Journal of Chemical Health Risks	0.21	Scopus
7	Dr. Mahesh B. Narkhede, Dr. Vaibhav S. Adhao, Dr. Pavan P. Chinchole, Prof. Ananta G. Titare	A Review On Myricetin And Its Pharmacological Activities	International journal of biology, pharmacy and allied sciences	0.1	Web of Science
8	Dr. Raju R. Thenge, Prof. Nishant B. Chopade, Prof. K. S. Gayakwad	Dendrimer in Cancer Treatment: A Review	Biomedical and Pharmacology Journal	0.18	Scopus

Our College Toppers

Dr. Rajendra Gode College of Pharmacy, Malkapur

Heartiest Congratulations To
'OUR B. PHARM IV Sem TOPPERS S-25'

First Rank: Gauri D Rohankar (SGPA - 7.93)
 First Rank: Devyani Pimpalkar (SGPA - 7.93)
 First Rank: Snehal Hage (SGPA - 7.93)
 First Rank: Rutuja Deshmukh (SGPA - 7.93)

Second Rank: Shruti Narkhede (SGPA - 7.86)
 Second Rank: Gauri Tapre (SGPA - 7.86)
 Third Rank: Dipali Patilnare (SGPA - 7.79)
 Third Rank: Priyanka Bodole (SGPA - 7.79)
 Third Rank: Tejas Wankhede (SGPA - 7.79)

Best Wishes
 From Management, Principal, Teaching, Non Teaching Staff and All Students

www.drgcop.ac.in NAAC Accredited

Dr. Rajendra Gode College of Pharmacy, Malkapur

DRGCOP_Proud Moment_Alert

Heartiest Congratulations To
'Our B Pharm II Sem Toppers Summer-2025'

First Rank: Kalyani Rajput (SGPA - 8.41)
 Second Rank: Rhutuja Ujjainkar (SGPA - 8.34)
 Second Rank: Atharva Borole (SGPA - 8.34)
 Third Rank: Poonam Deshmukh (SGPA - 8.14)

Best Wishes From
 Management, Principal, Teaching, Non Teaching Staff and All Students

www.drgcop.ac.in NAAC Accredited

Our College Toppers

Dr. Rajendra Gode College of Pharmacy, Malkapur

Heartiest Congratulations To
'OUR B. PHARM FINAL YEAR TOPPERS 2024-25'

First Rank: Rani Rajput (CGPA - 8.42)
 First Rank: Rimzim Paryani (CGPA - 8.42)
 First Rank: Kalyani Dhakne (CGPA - 8.42)

Second Rank: Arpita Pawar (CGPA - 8.41)
 Second Rank: Vaishnavi Khandare (CGPA - 8.38)

Best Wishes
 From Management, Principal, Teaching, Non Teaching Staff and All Students

www.drgcop.ac.in NAAC Accredited

Dr. Rajendra Gode College of Pharmacy, Malkapur

DRGCOP_Proud Moment_Alert

Heartiest Congratulations To
'OUR B. PHARM VI SEM TOPPERS SUMMER-25'

First Rank: Nikita S Kajale (SGPA - 8.40)
 First Rank: Bhavika P Adhao (SGPA - 8.40)
 Second Rank: Priti S Dahibhate (SGPA - 8.20)
 Third Rank: Aayushi P Zope (SGPA - 8.13)

Best Wishes
 From Management, Principal, Teaching, Non Teaching Staff and All Students

www.drgcop.ac.in NAAC Accredited

Student Achievements

Dr. Rajendra Gode College of Pharmacy, Malkapur

Our Stars of Competitive Excellence

Congratulations
to
our Successful Students

GPAT
Graduate Pharmacy Aptitude Test

NIPER & GPAT Qualified

Shantanu Wakode

GPAT SCORE - 215

Rank 1832

Wishing all our achievers success in their future endeavors!

GPAT Qualified

Hardev Gavande

GPAT SCORE - 208

Rank 2135

GPAT Qualified

Swamini Tayade

GPAT SCORE - 150

Rank 6370

www.drgcop.ac.in

NAAC Accredited

Dr. Rajendra Gode College of Pharmacy, Malkapur

DRGCOPM_Student_Achievement_Alert

Heartiest Congratulations!

YOGESH SONAWANE

PREMSING CHAVHAN

VEDANT DIPKE

VAISHNAVI BAIRAGI

SHUBHANGI KAKADE

**For Securing Ranks
in District Level
AAVISHKAR
Competition 2k25**

VAISHNAVI ANJULKAR

Participants

Ranks and Category

Mentor

Yogesh Sonawane & Premsing Chavhan

1st (AAII- PG)

Dr. Vaibhav Adhao

Vaishnavi Bairagi & Vedant Dipke

2nd (AAII- PG)

Prof. Chaitali Jaiswal

Shubhangi Kakade

2nd (PS- PG)

Dr. Vaibhav Adhao

Vaishnavi Anjulkar

3rd (MP- PG)

Dr. Pavan Chinchhole

www.drgcop.ac.in

NAAC Accredited

Our College Toppers

Dr. Rajendra Gode College of Pharmacy, Malkapur

Heartiest Congratulations

To

'OUR M. PHARM IV SEM TOPPERS S-2025

PHARMACEUTICS

First Rank
Karan S. Gayakwad
CGPA - 8.90

Second Rank
Harshal M. Naik
CGPA - 8.54

Third Rank
Monali R. Ambuskar
CGPA - 8.23

Third Rank
Pranjali O. Patil
CGPA - 8.23

QUALITY ASSURANCE

First Rank
Akshaykumar Kedar
CGPA - 8.99

Second Rank
Kalyani Malthane
CGPA - 8.71

Third Rank
Punam Satav
CGPA - 8.69

Third Rank
Vaishnavi Wadodkar
CGPA - 8.69

'OUR M. PHARM II SEM TOPPERS S-2025

PHARMACEUTICS

First Rank
Payal J. Shelare
SGPA - 8.46

First Rank
Rutuja R. Patil
SGPA - 8.46

First Rank
Vaishnavi J. Bairagi
SGPA - 8.46

Second Rank
Komal R. Chimkar
SGPA - 8.31

Third Rank
Ashvini V. Kharate
SGPA - 8.23

Third Rank
Shilvani U. Sabe
SGPA - 8.23

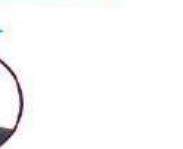
QUALITY ASSURANCE

First Rank
Divya S. Mohale
SGPA - 8.62

Second Rank
Gouri D. Deshmukh
SGPA - 8.31

Third Rank
Gayatri P. Gotmare
SGPA - 7.92

PHARMACEUTICAL CHEMISTRY

First Rank
Roshan V. Jaiswal
SGPA - 8.23

First Rank
Vaishnavi S. Anjulkar
SGPA - 8.23

Second Rank
Samruddhi V. Aswar
SGPA - 7.77

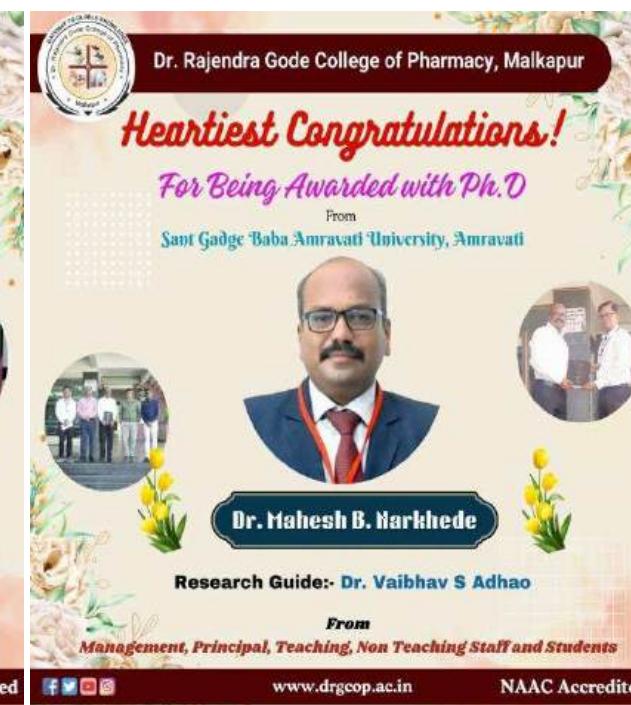
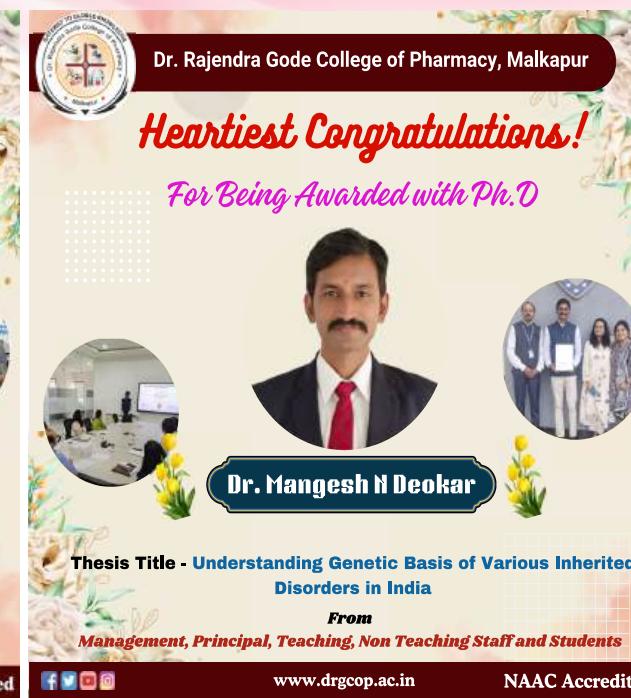
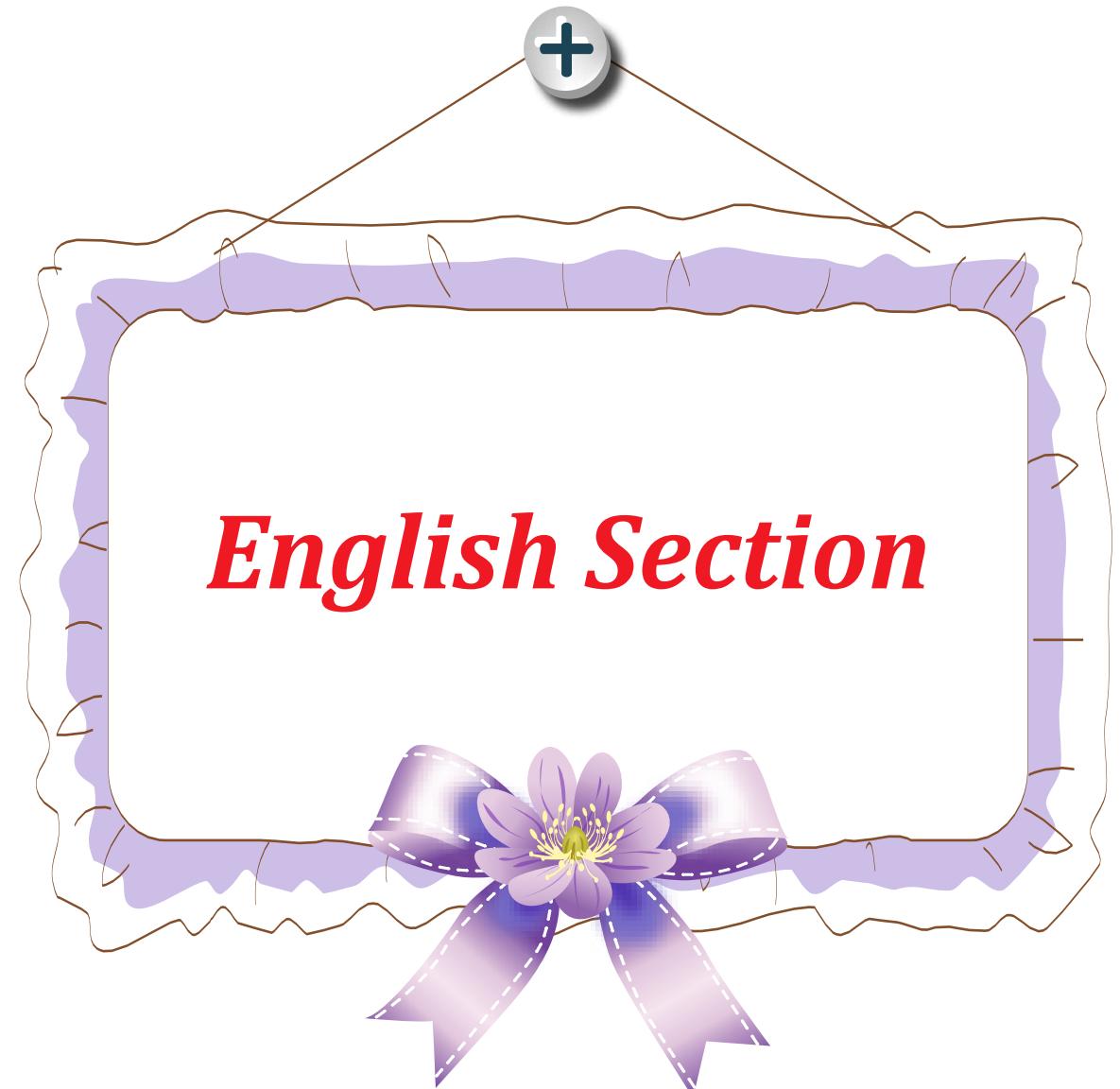
Second Rank
Shital M. Sonune
SGPA - 7.77

Best Wishes from
Management, Principal, Teaching, Non Teaching Staff and All Students

www.drgcop.ac.in

NAAC Accredited

Awarded With Ph.D

Imatinib: A Breakthrough Cancer Medicine

Imatinib is a revolutionary drug used to treat chronic myeloid leukemia (CML). Its discovery changed cancer treatment by introducing targeted therapy, which acts only on cancer

The drug works by blocking a faulty protein that makes cancer cells grow uncontrollably. Unlike traditional chemotherapy, Imatinib does not harm healthy cells, making treatment safer and more effective.

Because of Imatinib, CML has become a manageable disease for many patients. The success of this drug opened the door for many new targeted cancer medicines.

Why it's important:

1. First successful targeted cancer therapy :-

Imatinib was one of the first drugs designed to target a *specific molecular abnormality* rather than killing all rapidly dividing cells. This changed how cancers are treated.

2. Revolutionized treatment of Chronic Myeloid Leukemia (CML):-

- CML is caused by the BCR-ABL tyrosine kinase (from the Philadelphia chromosome).
- Imatinib specifically inhibits this abnormal enzyme, stopping cancer cell growth.
- It dramatically improved survival and quality of life for CML patients.

Proof of concept for precision medicine, Its success led to the development of many other tyrosine kinase inhibitors and helped establish the field of personalized/precision medicine

Significance:-

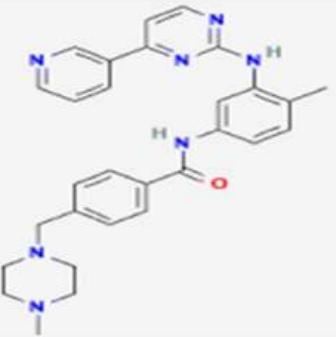
Imatinib represents a landmark achievement in cancer drug discovery. It was the first successful example of a targeted cancer therapy, proving that drugs can be designed to specifically attack the molecular cause of a disease rather than

Research and Innovation

damaging all rapidly dividing cells. This approach significantly reduced side effects compared to traditional chemotherapy and greatly improved patient outcomes. Imatinib transformed chronic myeloid leukemia (CML) from a fatal disease into a manageable chronic condition for many patients. Its success validated the concept of precision medicine and changed the overall strategy for cancer treatment and drug development.

Scope:

The scope of Imatinib extends beyond the treatment of CML. It is also used in other cancers

such as gastrointestinal stromal tumors (GIST) and certain rare malignancies driven by similar tyrosine kinase abnormalities. More importantly, Imatinib paved the way for the development of many other tyrosine kinase inhibitors, expanding treatment options for various cancers. Its discovery helped establish personalized medicine, where therapies are tailored based on the genetic and molecular profile of a patient's disease. The principles learned from Imatinib continue to guide modern oncology research and the development of safer, more effective targeted therapies.

Purva Sopan Chambhare
B. Pharm 2nd Year

How Artificial Intelligence Is Transforming Drug Discovery

Artificial Intelligence (AI) encompasses a broad range of techniques that have been used by pharmaceutical companies. These include machine learning, deep learning, and other advanced computational methods. Today, AI algorithms are revolutionizing drug discovery by accelerating research, reducing costs, and increasing the success rate of drug development.

What makes AI truly revolutionary is? its ability to analyse massive amounts of biological and chemical data in a short time, predict drug efficacy and safety, and identify promising drug candidates more efficiently than traditional trial-and-error approaches. As a result, potential drug candidates can be identified faster, and the journey from discovery to market is becoming shorter than ever before.

AI Algorithms Optimisation of Drug Discovery:

1. Quicker Identification of Possible Drug Candidates:

- **Target Identification:** AI models use biological data to anticipate potential drug targets and determine which are most likely to be successful.
- **Compound Screening:** Instead of manually testing thousands of compounds, AI can screen millions of chemical structures in a fraction of the time, quickly highlighting the most promising options.
- **Drug Repurposing:** AI saves time and money by identifying new therapeutic uses for already-approved medications.
- **Accelerated Discovery:** AI algorithms dramatically shorten the time it takes to bring participants, anticipate possible side effects, and improve trial design, all of which increase the effectiveness and efficiency of clinical trials.
- **Predictive analytics:** AI can forecast the behavior and interactions of various chemicals, eliminating the need for drawn-out experimental trials.

novel medications to market by speeding up the discovery process from target identification to lead optimization.

2. Improving Drug Characteristics:

- **Lead Optimization:** AI systems can forecast the biological activity and drug-like characteristics of new compounds, assisting scientists in optimizing the properties of lead compounds.
- **Drug Formulation:** AI assists in designing formulations with better absorption and targeted delivery, minimizing unnecessary testing.
- **Personalized Medicine:** AI may evaluate patient data to create individualized treatment plans that result in more efficient medication and dosage selection.

3. Tools and Technology Driven by AI:

- **In Silico trials:** AI enables computer-based trials that replicate human trials, predicting safety and efficacy before actual physical trials.
- **Virtual Screening:** AI enables virtual screening of compound libraries to discover molecules with the best likelihood of binding to certain targets
- **Generative AI:** By creating new molecules and altering ones that already exist, generative AI can speed up the process of finding and developing.

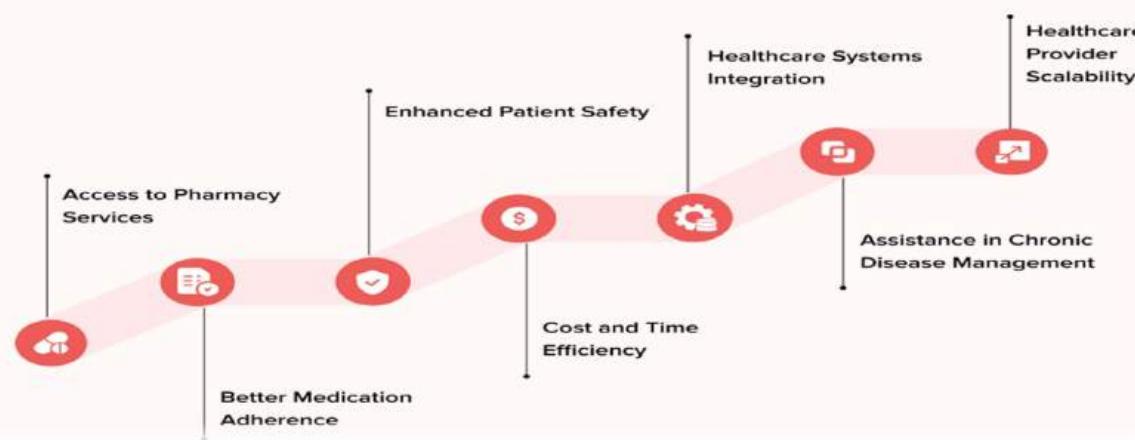
Payal Janardhan Shelare
M. Pharm 2nd Year

TELEPHARMACY

Telepharmacy is an emerging approach in pharmaceutical care that delivers essential services remotely. It allows licensed pharmacists to conduct medication reviews, provide patient counselling, and verify prescriptions for individuals who are geographically distant from hospitals, pharmacies, or healthcare facilities.

- Telepharmacy is a relatively new and innovative concept in healthcare, referring specifically to the provision of pharmaceutical services remotely.
- According to the National Association of Boards of Pharmacy, telepharmacy is defined as “the provision of pharmaceutical care through the use of telecommunications and information technologies to patients at a distance.” This highlights the critical role of digital communication tools in bridging the gap between pharmacists and patients who are not physically co-located.

How Telepharmacy is Enhancing Patient Health Care

- Telepharmacy encompasses a range of services including clinical pharmacy consultations, medication therapy management, patient counseling, and the dispensing of prescriptions at remote locations where a pharmacist is not physically present.
- This approach allows for improved access to pharmaceutical care in underserved or rural areas, enhances patient safety through remote verification of prescriptions, and supports healthcare systems by optimizing pharmacist resources.
- The integration of telepharmacy relies heavily on secure and reliable telecommunications infrastructure, ensuring that patient information is transmitted confidentially and that pharmacists can effectively monitor and manage medication use from a distance.

Services Provided by a Telepharmacy:-

1. Medication Order Review: This involves the careful evaluation of prescriptions to ensure accuracy, appropriateness, and safety before dispensing. It helps prevent medication errors and ensures compliance with clinical guidelines.
2. Dispensing and Compounding: Telepharmacy facilitates the preparation and distribution of medications, including custom compounding when standard formulations are not suitable for the patient's needs.
3. Drug Information Services: Providing healthcare professionals and patients with up-to-date, evidence-based information about medications, including usage, side effects, interactions, and contraindications.

Recent Breakthrough

ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN PHARMACEUTICAL INDUSTRY

Imagine a world where life-saving medicines are discovered faster and treatments are made just for you. This is no longer science fiction. Artificial Intelligence (AI) is transforming the pharmaceutical industry by helping scientists work smarter, faster, and more accurately than ever before.

One major benefit of AI is faster drug discovery. As many experts say, “AI saves time and gives hope to patients waiting for new medicines.” By analyzing huge amounts of medical and chemical data, AI helps researchers identify useful drugs in much less time than traditional methods.

AI also plays an important role in clinical trials. It helps select the right patients, monitor results, and ensure medicine safety. As doctors believe, “AI supports better decisions, not replaces human care.” This makes the testing process more efficient and reliable.

Another advantage of AI is its support in personalized treatment, where patients receive medicines best suited to their health needs. This improves treatment results and reduces side effects. Artificial Intelligence is not just changing the pharmaceutical industry—it is giving new hope to patients around the world. When human knowledge and smart technology work together, the future of medicine becomes faster, safer, and brighter tomorrow.

Research and Innovation

Significance of AI in Pharmaceuticals :-

Artificial Intelligence is important because it reduces the time and cost needed to develop new drugs. Diseases that once took many years to treat now have faster solutions. AI improves decision-making, increases patient safety, and brings more effective treatments to people. It gives hope to patients by making medicine smarter, safer, and more precise.

Advantages of AI :-

- Faster drug discovery: AI finds potential drugs quickly.
- Cost reduction: Less time and fewer resources are needed.
- Better clinical trials: AI selects the right patients and monitors safety.
- Personalized medicine: Treatments are tailored to individual patients.
- Improved accuracy: Fewer human errors in data analysis.

Disadvantages of AI :-

- High cost: AI systems are expensive to develop and maintain.
- Data dependency: AI needs large amounts of accurate data.
- Limited human judgment: AI cannot fully replace doctors' experience.
- Privacy concerns: Patient data must be protected.
- Technical challenges: Errors may occur if systems are not properly trained.

Nafithromycin : India's Step Forward in Fighting Antibiotics Resistance

Antibiotic resistance is one of the biggest challenges faced by modern medicine today. Many commonly used antibiotics are slowly losing their effectiveness, making infections harder to treat. In this situation, the development of **Nafithromycin** is an important breakthrough for Indian pharmaceutical research. Nafithromycin is a new-generation macrolide antibiotic developed by Wockhardt and launched in India in 2025 under the brand name Miqraf.

It is mainly used for the treatment of community-acquired bacterial pneumonia. Conventional macrolides have shown declining effectiveness due to increasing bacterial resistance.

Nafithromycin has been structurally optimized to overcome these resistance mechanisms, making it a more potent and reliable therapeutic option.

Why is Nafithromycin a Breakthrough?

Nafithromycin stands out because of its:

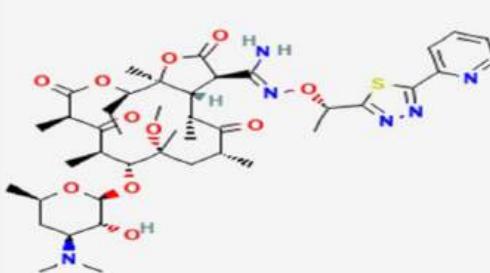
- Enhanced activity against resistant respiratory pathogens
- Improved lung tissue penetration
- Shorter treatment duration, improving patient compliance
- Lower likelihood of resistance development.

These advantages make Nafithromycin a valuable addition to current antimicrobial therapy and align with global antimicrobial stewardship goals.

Clinical and Public Health Significance:-

Community-acquired pneumonia remains a major cause of hospitalization and mortality worldwide. The availability of an effective oral antibiotic like Nafithromycin allows for early treatment, reduces hospital admissions, and lowers healthcare costs. Its development also reduces India's dependence on imported novel antibiotics, strengthening national healthcare self-reliance. The development of Nafithromycin marks a proud milestone for Indian pharmaceutical innovation. As antibiotic resistance continues to threaten global health, such indigenous breakthroughs provide hope for safer and more effective treatment options. With continued research, responsible antibiotic use, and active involvement of pharmacy professionals, India is well-positioned to play a leading role in the global fight against antimicrobial resistance.

Recent Breakthrough

4. Patient Counseling: Offering personalized guidance and education to patients about their medications, proper usage, potential side effects, and adherence strategies to improve therapeutic outcomes.
5. Therapeutic Drug Monitoring: Monitoring drug levels in patients to optimize dosage, maximize efficacy, and minimize toxicity, especially for medications with narrow therapeutic windows.
6. 24-Hour Pharmacy Services: Ensuring round-the-clock access to pharmaceutical care, allowing patients and healthcare providers to receive timely support and medication services at any time of day or night.

Pharmacists in telepharmacy models typically perform the following key roles:

- **Prescription Verification & Order Review:** Remote pharmacists electronically review and verify prescription orders before dispensing can occur at a distant site.
- **Remote Dispensing Supervision:** Using high-definition audio-video links, a central pharmacist supervises technicians or nurses at remote sites to ensure the correct medication is packaged and labeled.
- **Virtual Patient Counseling:** Pharmacists provide education on medication use, side effects, and adherence via video calls or telephone. This is noted for offering greater privacy and longer session lengths than typical in-person settings.
- **Medication Therapy Management (MTM):** Pharmacists optimize drug therapies for chronic conditions like diabetes and hypertension through remote monitoring and regular follow-ups.
- **Medication Reconciliation:** During transitions of care (e.g., hospital discharge), pharmacists virtually verify a patient's complete medication list to prevent errors.

ADVANTAGES :-

- Convenient access to healthcare facilities
- Consistent availability of prescription drugs and expert pharmacist consultations
- Financial advantages
- Establishing a new pharmacy outlet involves significant costs
- Reduces both travel time and related expenses
- A single qualified pharmacist can efficiently serve multiple locations

DISADVANTAGES:-

- Regulatory Limits: Pharmacy laws restrict telepharmacy practices.
- Policy Challenges: Issues with pharmacist location, on-site time, technology, and staff roles.
- Delays: Implementation of new laws is slow.
- Enforcement Issues: Uniform telepharmacy laws are difficult to apply consistently.

Aayushi Pramod Zope
B. Pharm 4th Year

Rutuja Ajay Deshmukh
B. Pharm 3rd Year

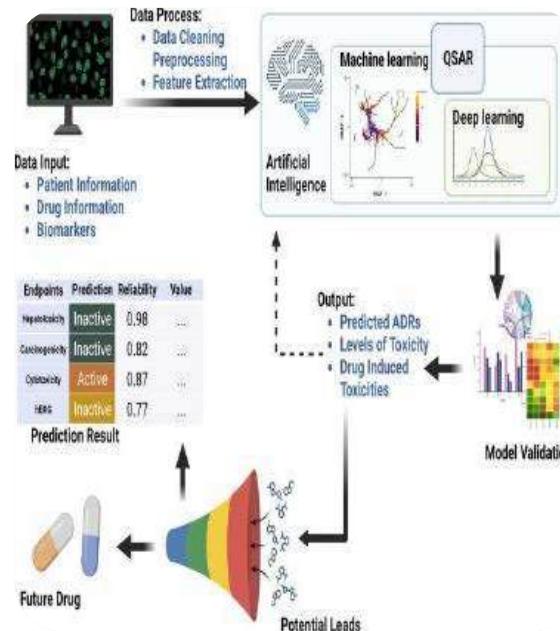
ANALYSING ROLE OF AI IN PREDICTING ADR

Every drug carries a risk. The difference today is that AI can help to predict that risk before it reaches the patient. Conventionally methods have limitations such as underreporting, delayed detection and inability to analyse large scale complex data efficiently.

AI overcome these challenges by processing vast amount of data quickly and identifying hidden patterns that may not apparent through conventional approaches.

AI Tools used for predicting ADR:-

1. **Natural Language Processing:** predict ADR related information from unstructured sources such as clinical notes.
2. **Random forest model:** Identify complex interactions between drug, patient's characteristics and clinical outcome.
3. **Support Vector Machine:** classify adverse and non-adverse drug response by learning from historical drug reactions data base.
4. **Graph Neural Network:** ADR prediction by modelling relationship between drug, target, gene and side effects.

Application:-

1. Drug development and toxicity prediction
2. Personalized ADR Prediction
3. Post marketing Surveillance
4. Automated case Processing
5. Improve efficacy, accuracy and safety of drug.

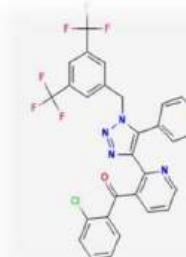
AI has transformed the landscape of ADR Prediction by enhancing accuracy, speed and efficiency. AI serves as valuable tools in improving drug safety and patient care. If AI continuously evolve, its integration into pharmaceutical system can enhance clinical decision making, reduce healthcare costs and promote personalized medication.

Tech & Innovation

NEW DRUG INNOVATION:-

Nereus (Tridipitant)

On December 30, 2025, the U.S. Food and Drug Administration (FDA) approved NEREUS (tridipitant) for the acute prevention of vomiting induced by motion in adults. Developed by Vanda Pharmaceuticals, this is the first new pharmacological treatment for motion sickness in over 40 years.

Drug Profile:-

- Generic Name:- **Tridipitant**.
- Mechanism of Action: It is an oral NK-1 (neurokinin-1) receptor antagonist. It works by blocking these receptors in the brain to stop the signaling of substance , the primary neurotransmitter involved in driving nausea and vomiting pathways.
- Indication: Approved specifically for the prevention of vomiting induced by motion in adults.

Market Context and Future Outlook:-

- Commercial Launch: Anticipated in 2026.
- Market Need: Approximately 25–33% of adults in the U.S. experience travel-related motion sickness, with many remaining symptomatic despite using existing therapies.
- Future Research: Vanda Pharmaceuticals is exploring other applications for tridipitant, including the treatment of gastroparesis and preventing nausea/vomiting associated with GLP-1 receptor agonists used for diabetes and obesity.

Safety and Side Effects:-

Common Reactions: The most frequently reported side effects in trials were somnolence (drowsiness) and fatigue.

Precautions:-

- Patients should be cautious when driving or operating machinery.
- Avoid use with strong CYP3A4 inhibitors.
- Not recommended for patients with severe hepatic (liver) impairment.
- It has not been studied in pediatric populations.

even cardiovascular problems. It also disrupts wildlife, interfering with their communication and natural behavior. The Solution is:

- Enforce noise control regulations in cities and industrial areas.
- Promote the use of quiet machinery and vehicles.
- Encourage planting of green belts along roads to absorb noise.
- Reduce the use of loudspeakers and avoid unnecessary honking.

Measures to Control Pollution

Combating pollution requires both individual and collective action. Effective measures include:

- Planting trees to improve air quality.
- Using public transport or bicycles to reduce vehicle emissions.
- Reducing plastic use and promoting biodegradable alternatives.
- Proper waste disposal and recycling to prevent soil and water contamination.
- Spreading environmental awareness to encourage sustainable practices.

Even small actions by individuals, when multiplied across communities, can create a significant positive impact on the planet. Pollution is not just an environmental issue; it is a grave threat to human survival and biodiversity. Every individual has a responsibility to protect the environment. By adopting sustainable habits and following pollution-control measures today, we can ensure a clean, healthy, and safe planet for ourselves and future generations. The time to act is now our planet cannot wait.

Payal Pradip Akhare
B. Pharm 2nd Year

Environmental issues & their solutions

POLLUTION: BREATH CLEAN, LIVE GREEN

Pollution: A Major Threat to Our Planet

Pollution is one of the most pressing environmental challenges of our time. It refers to the contamination of air, water, and land by harmful substances that threaten human health, wildlife, and entire ecosystems. Rapid industrialization, urbanization, and careless human activities have dramatically increased pollution levels, making it a global concern that cannot be ignored.

Air Pollution

Air pollution is primarily caused by vehicle emissions, industrial smoke, burning of fossil fuels, and deforestation. Polluted air leads to severe respiratory problems, heart diseases, and contributes to climate change through the accumulation of greenhouse gases. Smog, acid rain, and reduced air quality also damage crops and natural habitats, affecting both humans and wildlife.

- Promote the use of clean energy sources like solar, wind, and hydroelectric power.
- Encourage public transport, cycling, and walking instead of personal vehicles.
- Implement strict emission standards for industries and vehicles.
- Increase urban green spaces and plant more trees to filter the air.

Water Pollution

Water pollution occurs when industrial waste, sewage, chemicals, and plastics are dumped into rivers, lakes, and oceans. Contaminated water destroys aquatic ecosystems, kills marine life, and spreads water-borne diseases, making water unsafe for drinking and daily use. Microplastics and chemical toxins further enter the food chain, posing long-term health risks. The Solution is:

- Treat industrial and domestic wastewater before releasing it into water bodies.
- Reduce single-use plastics and encourage recycling.
- Conduct river and ocean clean-up drives regularly.
- Promote rainwater harvesting and sustainable water management.

Soil Pollution

Soil pollution arises from excessive use of chemical fertilizers, pesticides, and improper disposal of solid waste. It reduces soil fertility, lowers agricultural productivity, and allows hazardous chemicals to seep into crops. This contamination affects the entire food chain. The Solution is:

- Use organic fertilizers and natural pesticides instead of chemicals.
- Practice composting and proper waste segregation.
- Avoid dumping industrial or electronic waste on land.
- Promote crop rotation and sustainable farming practices to maintain soil health.

Noise Pollution

Noise pollution is caused by traffic, industrial machinery, construction work, and loudspeakers. Continuous exposure to high noise levels can lead to stress, hearing loss, sleep disorders, reduced concentration, and

PHOTOGRAPHY-The Art of Capturing Moment

Photography is not just about clicking pictures; it is about capturing emotions, stories, and moments that last forever. A single photograph has the power to express feelings that words often cannot. Whether it is a smiling face, the beauty of nature, or a simple moment from daily life, photography preserves memories in a timeless form.

In today's digital age, photography has become accessible to everyone through smartphones and cameras. With the right lighting, angle, and observation, even an ordinary scene can turn into a meaningful photograph. Photography enhances creativity and changes the way we observe the world around us.

It is not only a hobby but also a promising career option. Every photograph tells a story and connects the viewer to a moment in time.

The World Through The Lens

The world seen through the eyes and the world captured through a camera are often different. A camera does not just capture images—it preserves emotions, stories, and reality. Photography is a silent language that speaks deeply to the viewer. From college memories and friendships to cultural events and everyday moments, photography helps us relive experiences and keep them alive forever.

PHOTOGRAPHY QUOTES

- Photography is the art of making memories timeless.
- A photograph speaks when words fail.
- The camera captures moments, but preserves emotions.
- Every picture tells a story.

PHOTO CAPTIONS

- A moment frozen in time.
- Memories captured, not staged.
- Beauty in the simplest moments.
- A story told without word.

Dhanashri Anil Patil
B. Pharm 2nd Year

Photography

ART:-As a Medicine to Heal Mental Problems

Mental health whether it be depression, anxiety, or post-traumatic stress disorder is not a new struggle. Mental illness has been a part of human suffering for thousands of years. And so many people are affected in today's world also. To treat it, so many treatments are available. But can we prevent it instead of cure the answer of the question is yes not in all cases but most of them. Then how, by using "Art therapy" What is art therapy Art therapy is a gentle healing approach where creative activities like drawing, painting, music, or writing help people express emotions that are hard to put into words. It supports mental well-being by reducing stress, easing anxiety, and helping individuals understand and heal their inner feelings without the need for medication. How did you apply in your life? It is a very easy and simple concept. Just choose any one art that you want that you like and start to do it in your free time or also do it when you feel depressed. What is art actually Art is nothing but the conscious creation of things that express ideas and emotions through a medium like painting, music, singing, film, or writing. It is a diverse field which involves skill which is achieved by practice, imagination comes from curiosity, and creativity arises from interest to evoke an experience, challenge thought, or express beauty and feeling. From the above I want to give just one message to stay mentally healthy "Work hard to earn a living, but always keep an art alive within you; because a profession teaches you how to survive, while art teaches you why to live."

Rupali Dyaneshwar Ujjainkar
B. Pharm 2nd Year

DREAMS, DETERMINATION, AND DESTINY

Every student has dreams. Some dream of a successful career, some of making their parents proud, and some of changing the world in their own small way. Dreams give us direction and motivation. They help us imagine a better future and push us to move forward.

However, dreams alone are not enough. Determination is what turns dreams into reality. Determination means working hard even when things are difficult. College life is full of challenges such as exams, competition, stress, and self-doubt. At such times, determination helps us stay focused and continue our efforts. It teaches us discipline, patience, and consistency.

Destiny is often thought of as something already decided, but in reality, we shape our own destiny through our choices and actions.

When dreams are supported by determination, destiny becomes a result of our hard work. Success does not come overnight; it is built step by step through learning from failures and never giving up. For college students, this phase of life is very important.

It is the time to dream big, stay determined, and work honestly toward goals. With clear dreams, strong determination, and positive actions, every student can create a bright and meaningful destiny.

Purva Shrikrushna Ighokar
B. Pharm 4th Year

Teacher...!

*A lamp that burns forever bright,
Spreading the light of knowledge true,
The real meaning of life itself
Is understood only because of you.*

*On life's once-blank, empty page,
A beautiful design takes form and grace,
From teachers emerge devoted disciples —
History itself stands as their witness.*

*No color, creed, or difference lives here,
This sacred place stands apart from all,
The fragrance of knowledge spreads everywhere,
Flowing equally, answering every call.*

*Hands forever filled, always giving,
Never leaving a trace of lack behind,
A teacher's presence is like cool shade,
Even in the harshest summer of life's grind.*

*At your feet, may all illusions fade,
Let no attachment bind the soul tight,
In the deepest shrine of the heart
May only the teacher's image shine in light.*

Name: Vaibhav Ganesh Kayande
Class: M.Pharm, 1st Year
DRGCOP, Malkapur

EXAM:- A Bridge Between Learning And Achievements

Exams are a single word that brings both excitement and anxiety in the minds of students. Are they really a test of our knowledge, or just a memory game? For lots of years, examinations have been considered the key to measuring intelligence and success, yet their role in shaping a student's future is still debated. Let us explore whether exams are truly a boon or a burden in today's education system."

Exams are a part of student life, really. When we take admission in school to complete school every year, we give exams. Exams are such a part of life, but if at that time or any time we hear the word exam, we feel scared. Why?

We know it's taken every year, and we give exams lots of times, but why do we feel scared?

Because we know it tells us the truth of our study, how much of the study we do.

Exams have become a part of life. It's very good for everyone because without exams, we do not understand how well we are studying or how much knowledge is related to that topic. Due to the exam, we know all about our studies and how we prepare. It's not a topic to ask how you are studying; it's to know about your results. Someone says it doesn't matter how many studies you're doing or if anyone asks for that, but your result says what quality of study you do and all about the studies.

Exams are a part of life; due to exams, we know our strengths, weaknesses.

"Exams are not the end of learning, but the bridge that transforms knowledge into achievement."

Rhutuja Dnyaneshwar Ujjainkar
B. Pharm 2nd Year

A Step into the Pharmaceutical Industry: Internship Experience

I, Vedant A. Deshmukh, a first-year M. Pharmacy student of Dr. Rajendra Gode College of Pharmacy, Malkapur, had the opportunity to complete a one-month industrial internship at Relief-Lab Pvt. Ltd., Kalmeshwar. This experience marked my first meaningful step from classroom learning into the real world of pharmaceutical manufacturing.

During my internship, I was exposed to the Quality Control Department and observed manufacturing activities in the External Preparation Section. Witnessing how quality, accuracy, and documentation are maintained at every stage gave me a deeper appreciation of Good Manufacturing Practices (GMP) and their role in ensuring safe and effective medicines.

More than technical knowledge, this internship taught me the value of discipline, teamwork, and professional responsibility. The experience strengthened my interest in the pharmaceutical field and motivated me to pursue my career goals with greater clarity and confidence.

Vedant Ajay Deshmukh
M. Pharm 1st Year

Pharmacogenomics: The Future of Personalized Medicine

Pharmacogenomics is rapidly changing the face of modern medicine by introducing a revolutionary era where the prescription of medications is not based on trials and errors anymore. In the current practice of medicine, it has been considered that the medication would work the same way in every individual. However, pharmacogenomics studies the effect of individual variations in the absorption, metabolism, response, or toxicity of the medications.

Understanding Why People React Differently to the Same Drug

Patients can react in surprising ways to medications. A person might reply optimally to a standard dose, but the next person might do so with a higher or lower dosage, and a third person might severely react against the drug. Such a situation is not random; it is possible to identify the root cause in the form of gene variations for metabolizing enzymes like CYP2D6, CYP3A4, or drug transport proteins like P-glycoprotein (P-gp) in the individual's system.

A New Era in Disease Management

Pharmacogenomics has proved particularly helpful in the medical area, specifically where precision in treatment is of the utmost importance. Targeted therapy in the treatment of cancer relies on the genetic profiling of tumors, resulting in improved survival rates and the reduced risk of unnecessary toxicities. In cardiology, genetic analysis has been of assistance in personalizing doses of bleeding inhibitors such as warfarin.

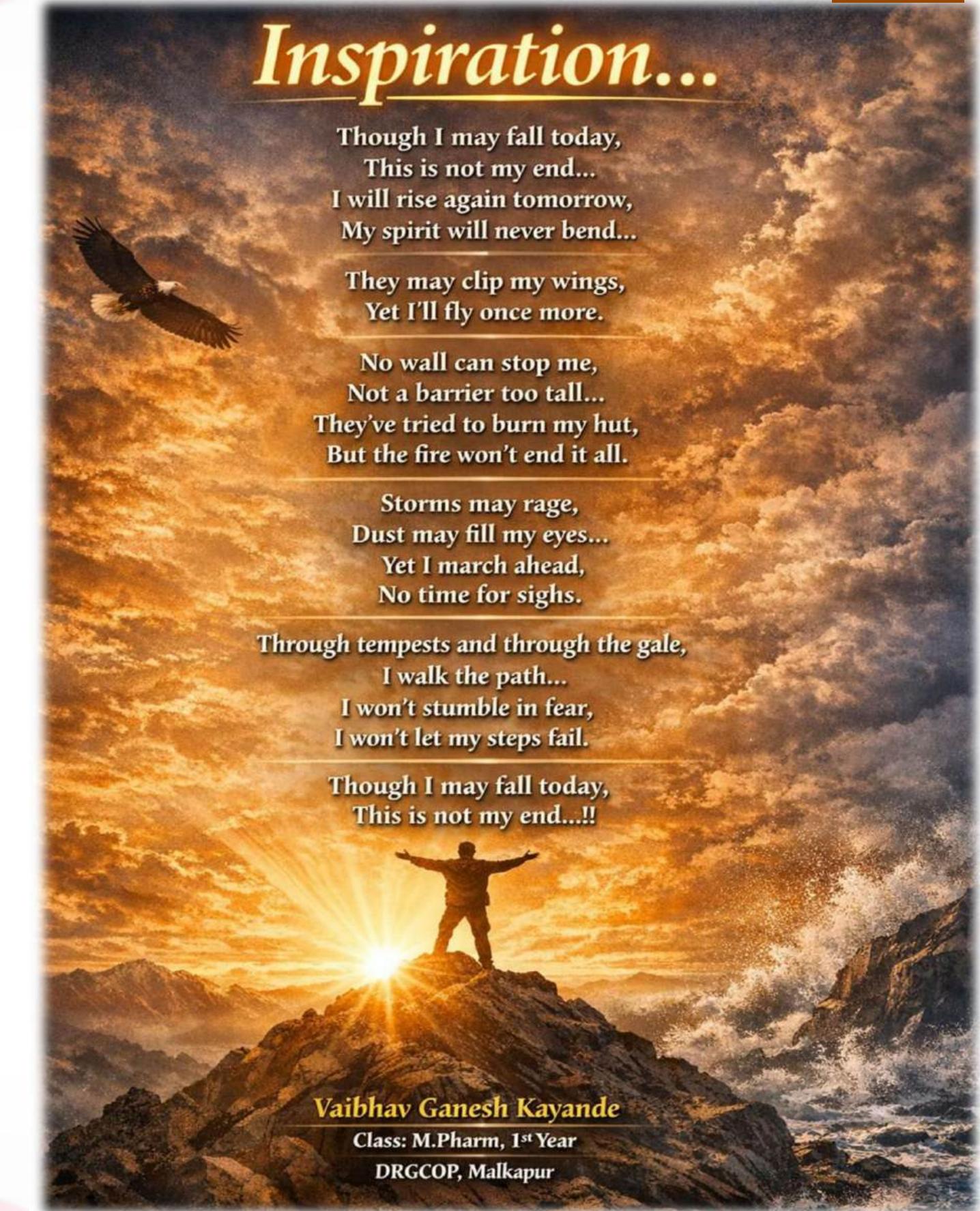
In psychiatry, knowing the genes of metabolism enables one to select antidepressants or antipsychotics to which the patient can metabolize. Although it is seen mostly in chronic, non-infectious conditions, pharmacogenomics also prevents life-threatening hypersensitivity reactions in a few antiretroviral therapy. The advantages are evident: more effective therapies, fewer side effects, and lower costs. A person will have therapies targeted to their biology rather than the group results.

Challenges still exist as a cost, lack of awareness, data privacy, and poor adoption rate among hospitals, but advancements are bridging this difference. Genetic testing continues to be faster, more affordable, and easier to incorporate into practice. Pharmacogenomics represents the future of more accurate and logical practices in medicine. With DNA-directed prescribing now becoming the norm, customized treatment is no longer just a possibility but a reality.

Priyanka Anil Patil
M Pharm 1st Year

Tech & Innovation

STARTUP IDEA: Personalized Medicine & Compounding Pharmacy

Personalized medicine tailors treatment to each patient based on genetic profile, age, lifestyle, and clinical needs. Compounding pharmacies enable this approach by preparing customized medications that are not available commercially.

WHAT IS A COMPOUNDING PHARMACY?

A compounding pharmacy prepares patient-specific medications by modifying dosage forms, strengths, flavors, or ingredients based on a prescription.

Examples:

- Pediatric dose adjustments
- Allergen-free formulations
- Alternate dosage forms (e.g., liquid instead of tablets)

WHY A STARTUP IS NEEDED

Current Problems:

- One-size-fits-all medicines
- Limited dose flexibility
- Adverse reactions to excipients
- Unavailability of specific strengths

THE STARTUP IDEA

Proposed Solution:

A personalized medicine startup integrated with a licensed compounding pharmacy offering:

- Customized dosages and formulations
- Genetic-based drug selection
- Patient-specific therapy plans

INNOVATION & TECHNOLOGY

- Pharmacogenomic data integration
- AI-based dose optimization

Start Up Idea

- Digital prescriptions and patient profiles
- Quality-controlled compounding units

TARGET USERS

- Pediatric and geriatric patients
- Chronic disease patients
- Hospitals and clinics
- Patients with allergies or special requirements

ADVANTAGES

- Better therapeutic outcomes
- Reduced adverse drug reactions
- Improved patient adherence
- High clinical value

CHALLENGES

- Regulatory compliance
- High setup cost
- Skilled workforce requirements
- Quality assurance

ROLE OF PHARMACISTS

- Prescription assessment
- Dose calculation and formulation
- Patient counseling
- Quality and safety monitoring

Combining personalized medicine with compounding pharmacy represents a major shift in modern healthcare. This model closes the gap between standardized medicines and individual patient needs—making treatments safer, more effective, and patient-centric.

Sakshi Santosh Gotmare
M. Pharm 1st Year

Mental Health and Awareness

HERBAL DRUGS: MYTH OR SCIENCE

Herbal drugs are medicinal products derived from plants or their parts, such as roots, leaves, bark, seeds, or flowers. They have been used for centuries in traditional systems like Ayurveda, Unani, and Siddha. In recent years, scientific interest in herbal medicines has increased due to their therapeutic potential and natural origin.

What makes herbal drugs controversial?

The debate arises because many people believe herbal medicines are purely traditional myths, while modern research shows that many herbal drugs contain bioactive compounds with proven pharmacological effects.

MYTH VS SCIENCE

Myths about Herbal Drugs

- Herbal drugs are always safe
- They have no side effects
- They do not need clinical testing
- Natural means non-toxic

SCIENTIFIC REALITY

Herbal drugs contain active chemical constituents

They can cause side effects if misused

Standardization and dosage are necessary

Scientific validation is essential

SCIENTIFIC BASIS OF HERBAL DRUGS

1. Pharmacological Evidence

- Digitalis → used in heart failure
- Aspirin → derived from willow bark
- Artemisinin → antimalarial drug
- Curcumin → anti-inflammatory activity

2. Phytochemical Screening

- Identification of alkaloids, flavonoids, glycosides
- Helps in understanding therapeutic action

3. Clinical Research

- In-vitro and in-vivo studies
- Toxicity and safety evaluation

LIMITATIONS OF HERBAL DRUGS

- Lack of standardization
- Variable potency
- Drug–herb interactions
- Slower onset of action

ROLE OF MODERN PHARMACY

- Quality control of herbal formulations
- Standardization of extracts
- Safety and efficacy studies
- Integration of traditional knowledge with modern science

Herbal drugs are not myths, but they become science only when supported by research and evidence. Traditional knowledge provides the foundation, while scientific validation ensures safety, efficacy, and quality. Therefore, herbal drugs serve as a bridge between traditional and modern medicine.

Vaishnavi Ashok Jayale

M. Pharm 1st Year

3D PRINTING: Shaping the Next Generation of Pharmaceutical Technology

3D printing has appeared as one of the most disruptive-innovation areas within modern science, leaving no doubt about its implications for the pharmaceutical industry. Going beyond the boundaries of classical manufacturing, 3D printing allows for a flexible, precise, and greatly customized way for drug form development. Such things as "customized doses, complex release configurations, or on-demand drug manufacture" that formerly might have appeared as utopian ideals have, actually, started becoming a fact within research labs.

3D printing also allows the construction of polypills, in which different medicines are integrated into one single printed unit with diversified layers or compartments. The individual sections can be designed to release the drug at various times or along different parts of the gastrointestinal tract. This is of profound importance for chronic illnesses that need fixed-dose combinations, such as diabetes, cardiovascular disorders, or tuberculosis. Polypills enhance convenience, increase adherence, and reduce pill burden—an important factor in long-term therapy.

However, the technology is promising outside of oral dosage

forms: in transdermal delivery, microneedle arrays can be printed with precise dimensions and drug-loaded tips, while implantable devices can be created through 3D printing to make biodegradable and drug-eluting structures with controlled release for oncology, orthopedics, or wound healing. Specific customization achievable through additive manufacturing well exceeds what traditional machining or molding is capable of.

3D printing is not just a novel technique, it represents a fundamental shift in how medicines are designed, produced, and delivered. By blending engineering creativity with pharmaceutical science, it opens the door to smarter formulations, targeted therapies, and more adaptable healthcare systems. For educators, researchers, and students, this technology marks an exciting frontier, shaping the future of drug delivery and redefining what is possible inside the pharmacy of tomorrow.

Prof. Nishant B. Chopade

जागतिक घटना आणि मत

आज झाड तोडत, तर उद्या खास शोधाया लागेत. खवळ ढवा, शुद्ध पाणी आणि हिरवी पृथ्वी—हीव खरी संपत्ती आहे. आपण पृथ्वीवे मातक नाही, तर रक्षक आहेत. पर्यावरण म्हणजे फक्त झाडे-पाणी नाही, तर आपला खास, आपले जीवन आणि आपले भविष्य आहे. आज माणसू विकासात्या नावाखाली निसर्गात्वा नाश करत आहे, पण हे विसरतो आहे की निसर्गांशिवाय विकास निरर्थक आहे. झाडे तोडती जात आहेत, नद्या प्रदूषित होत आहेत, आणि खवळ ढवा दुर्मिल होत चालती आहे. पृथ्वी आईसारखी आपल्याता सर्व काढी देते, पण बदल्यात आपण तिलात वेदना देत आहेत. पर्यावरणाचा नाश केवळ निसर्गात्वाचे नाश, तर मानवी आरोग्यात्वाची जंशीर धोका निर्माण करतो. प्रदूषित ढवा घवनाचे आजार वाढवते, दूषित पाणी अनेक रोग पसरवते, तर रसायनयुक्त अन्न शरीराला छळूळू आजारी बनवते. आज लाईन मुलांसून वृद्धांपैर्यंत सर्वजन याचा त्रास सहन करत आहेत.

कोकणती ओळख म्हणजे हिरवीगार निसर्गसंपदा, खवळ नद्या, सुपीक जमीन आणि आरोग्यादारी जीवनशैली. परंतु अलीकडत्या काळात रन्नागिरी जिल्ह्यात PFAS (पर- आणि पॉलीफ्ल्युओल्काइल पदार्थ) या घातक रसायनांबाबत निर्माण झालेला चर्चेमुळे नागरिकांमध्ये तिंगा वाढली आहे. "Forever Chemicals" म्हणून ओळखली जाणारी ही रसायने एकदा पर्यावरणात गेली की अनेक वर्ष नेट होत नाहीत आणि पाणी, माती व मानवी शरीरात साठत राहतात. विकासात्या नावाखाली जर असे विष कोकणात्या मुळावर घाव घालणार असेल, तर तो विकास स्वीकारायचा का, दा गंभीर प्रश्न आज रन्नागिरीसमोर उभा आहे.

व्हेगेतो प्रदेशातील त्रिसिसो येथे Miteni S.p.A. नावाच्या रसायनिक कारखान्याने 1960 ते 2018 दरम्यान PFAS (पर- आणि पॉलीफ्ल्युओल्काइल पदार्थ) तयार केले, जे "Forever Chemicals" म्हणून ओळखले जातात कारण हे रसायन निसर्गात विघ्यटित होत नाहीत आणि पाणी, माती व मानवी शरीरात दशेके टिकून राहतात. या कारखान्यावे सांडपाणी योग्य प्रकारे प्रक्रिया न करता नव्यांमध्ये त जग्नीनी सोडल्यामुळे सुमेरे 3.5 लाख लोक प्रभावित झाले. प्रदूषित भागातील लोकांच्या रक्तात PFAS आढळले आणि त्यामुळे घरविकार, स्ट्रोक, न्यूरोडिजेनेटिव आजार, किडनी व ब्रेस्ट कॅनसर यांसारख्या आजारांचा धोका वाढला. सारिल्याकीय अभ्यासानुसार 1985 ते 2018 दरम्यान या प्रदूषित भागात अंदाजे 3,890 अतिरिक्त मृत्यू झाले, जे PFAS प्रदूषणाशी संबंधित असल्याचे मानले गेले. स्थानिक नागरिक आणि "Mamme No PFAS" चळवळीने रक्त तपासण्या, आंठोलन आणि न्यायालीन कारवाई करून जागरूकता पसरवली.

विषय :- पर्यावरणीय समस्या आणि समाधान

शेवटी मितेनी कंपनीचे ग्राजी व्यवस्थापक ठोषी ठरले आणि तुळंगवासा व कोट्यातील युरो भरपाईची रन्नागिरीमध्ये PFAS रसायनाच्या घातक रसायनांपासून ढोणाऱ्या धोका कमी करण्यासाठी तातडीने उपाययोजना करणे अतंत आवश्यक आहे. उयोगांमध्ये PFAS वापरावर कडक नियम लावणे, रसायन यांडपाणी योग्य प्रकारे प्रक्रिया करणे आणि प्रदूषणावर कडक देखरेख ठेवणे गरजेचे आहे.

लोकांमध्ये जागरूकता वाढवणे आणि पर्यावरणपूरक पर्यायांत्वा अवलंब करणे महत्वाचे आहे. या सर्व उपाययोजनांमुळे आपण रन्नागिरीच्या निसर्गातील सुरक्षा करू शकतो, आरोग्य वाचवू शकतो आणि विकासात्या पर्यावरणासोबत संतुलित बनवू शकतो. पर्यावरणाचे रक्षण आपले कर्तन्य आहे आणि त्यासाठी आपण रोजत्या जीवनात काढी सोपे उपाय करू शकतो. झाडे तावणे आणि शरवणे यामुळे ढवा शुद्ध होते आणि अविसर्जन भिजतो, तर पाणी वावरणे आणि टपकणारे नज किंवा वारा जाणारे पाणी थांबवणे आवश्यक आहे. प्लास्टिक कमी वापरणे, करवा योग्य प्रकारे व्यवस्थापन करणे आणि पुनर्वापर किंवा पुनर्नवीनीकरण करणे हे देखील महत्वाचे आहे. ऊर्जा बचत करून, LED बल्ब किंवा रौपरेजी वापरल्यास पर्यावरणावर ताण कमी होतो. शवय असल्यास वालणे, सायकल किंवा सार्वजनिक वाढतूक वापरणे, शरायनिक खात कमी करून सेंट्रिय पद्धतीने शेती करणे आणि पर्यावरणीय जागरूकता पसरवणे यामुळे आपण पृथ्वीते रक्षण करू शकतो. या सर्व उपायांनी आपले पर्यावरण सुरक्षित राहते आणि पुढील पिढ्यांसाठी खवळ, हिरवीगार व आरोग्यादारी जग निर्माण होते. आपले पर्यावरण म्हणजे आपले घर, आपली माती, आपली ढवा आणि आपल्या जीवनाची खरी संपत्ती आहे. जर आपण आज त्याची काळजी घेतली नाही, तर उद्यावे पाणी, झाडे आणि निसर्ग आपल्यासाठी सुरक्षित गळणार नाहीत. प्रत्येक झाड, प्रत्येक नदी, प्रत्येक खास आपल्या भविष्याशी जोडतेते आहे. म्हणून वाता, केवळ स्वतःासी नव्ये तर पुढत्या पिढ्यांसाठीही पृथ्वीला वाचवूया; निसर्गातील काळजी घेणे म्हणजे आपले जीवन, आरोग्य आणि सुख सुरक्षित ठेवणे होय. पर्यावरण जपल्याशिवाय खरी प्रगती साध्य होऊ शकत नाही, आणि त्याच्याशिवाय आपले भविष्य अधूरे आहे.

यशा दिलीप मेहरावे
B. Pharm 4TH Year

मोहिम शिवसेवा

छत्रपती शिवाजी महाराजांचे गड हे गड म्हणजे केवळ ठगड-मातीरी याना नव्ये, हे आहेत खवराज्यात्या खपणारे शाक्षीदार. प्रत्येक गडात्या कडकपाशीत महाराजांचे धैर्य, दूरव्यापी आणि मातृभूमीवरीत अपार प्रेम ठडलेले आहे.

रायगड असो वा प्रतापगड सिंहगड असो वा तोरणा—

प्रत्येक गड सांगतो एकत्र कथा, खातंत्र्यासाठी झुंज देणाऱ्या योद्ध्यांची आणि जनतेसाठी डिजणाऱ्या राजाची. या गडांनी महाराजांना उंची टिळी नाही, आजांडी हे गड आपल्याता हाक देतात— उभे याडा, जागे व्हा, आणि खवाज, खवाजांचा उपकरण.

छत्रपती शिवाजी महाराजांचे किल्ले महाराष्ट्राची अरिंगता आणि इतिहासाचे शाक्षीदार आहेत. या किल्यांचे पावित्र्य आणि ऐतिहासिक महत्व जपण्यासाठी विविध सरकारी, ख्यांसेती उंचाई आणि नागरिक गट नियमितपणे खवळता मोहिमा राबवतात, जेंकरून पर्यटनामुळे ढोणारी घाण टाळून गडकिल्ले त्यांचे ऐतिहासिक आणि सार्कृतिक वैभव टिकवून ठेवतील. कारण हे किल्ले आपला इतिहास आणि खातंत्र्यासाठी आहेत आणि त्यांचे जनत करणे ही काळाची गरज आहे.

मोहिमेची उद्दिष्ट्ये :-

- ऐतिहासिक वारसा जपणे:- किल्यांतरीत ऐतिहासिक वास्तू, मंटिरे आणि परिसराती खवळता करून दा वारसा पुढील पिढीपैर्यंत पोहोचवणे.
- करवा निर्मूलन:- पर्यटकांद्वारे टाकण्यात आलेला प्लास्टिक आणि इतर करवा गोळा करून किल्यांचे पावित्र्य अवाधित शरवणे.
- जनजागृती:- गडकिल्ले हे केवळ पर्यटन रथले नसून ती शिवराज्यात्या शौर्य आणि शिस्तीचा इतिहास सांगतात, याची जापीव पर्यटकांना आणि नागरिकांना करून ठेवणे.
- शिवसेवा:- "गडरक्षण हीव खरी शिवसेवा" या भावगेतून कृतीतून महाराजांना आदरांजली वाढणे.

विषय :- जागतिक घडामोडी आणि मत

- पर्यावरणाचे रक्षण: पर्यटनामुळे किल्यांवर करवा जमा होतो, ज्यामुळे पर्यावरणाचे संतुलन विघडतो. खवळता मोहिम राबवून हे टाळता येते.
- असिमा आणि खातंत्र्यासाठी: गडकिल्ले म्हणजे केवळ ठगड-मातीरी नसून, ते आपले इतिहास, असिमा आणि खातंत्र्यासाठी आहेत, त्याचे जनत करणे गरजेचे आहे.

खवळता मोहिम आणि उपक्रम:-

- लोकसंघभाग: अनेक 'शिवरुद्ग संघटना' आणि सामाज्य नागरिक 'खवळता अभियान' राबवतात, ज्यों की सिंहगड आणि कोरीगडावर.
- लोकप्रतिनिधीचा संघभाग: खाराठार, आमदार व ईतर लोकप्रतिनिधी यांच्यासारख्ये लोक किल्यांत्वा खवळतेसाठी विशेष संकल्पना राबवत आहेत.
- सहायी प्रतिष्ठान ठिकुरशान: ही उंचाई रायगड, राजगड, माहुली गड अशा अनेक किल्यांवर नियमितपणे मोठ्या खवळता मोहिमा आयोजित करते.
- आपला मावळा: यासारख्या इतर सामाजिक संघटनांची किल्ले संवर्धन आणि खवळता मोहिमेत सक्रिय आहेत.
- महाराष्ट्र शासन: छापती शिवाजी महाराजांच्या ३७० व्या राज्यांनिंमित वर्षांनिमित राज्य सरकाराचे ३७० किल्यांवर खवळता मोहिम राबवण्याची घोषणा केली आहे.

प्रथमेश श्रीधर आगलावे
B. Pharm 4TH Year

गैरसमज व तथ्ये

1. पोषण व आहार :-

गैरसमज: वर्ची खाल्त्याने माणूस तड्ह होतो
तथ्य: चांगली वर्ची (सुका मेवा, बिया, ऑलिव तेल) शरीरासाठी आवश्यक आहे. जास्त कॉलरी घेतल्याने वजन वाढते, फटा चर्यामुळे नाही.

गैरसमज: वजन कमी करण्यासाठी जेवण वगळते
तथ्य: जेवण वगळत्याने व्यापराय मंदावतो आणि नंतर जास्त खाण्याची शक्यता वाढते.

गैरसमज: जीवनसत्वांत्या गोळ्या आहाराची जागा घेऊ शकतात
तथ्य: जीवनसत्वांत्या फक्त कमतरता असत्यास उपयुक्त असतात; संतुलित आहाराची जागा घेऊ शकत नाहीत.

2. व्यायाम व फिटनेस :-

गैरसमज: जास्त घाम आला मृणजे जास्त वर्ची कमी झाली.
तथ्य: घाम मृणजे पाणी कमी होते, वर्ची नाही. वर्ची कमी होणे कॉलरी जलण्यावर अवलंबून असतो.
गैरसमज: व्यायाम खूप कठीण असेल तरत फायदा होतो
तथ्य: नियमित व मध्यम रवरूपाता व्यायामी तितकाव फायदेशीर व सुरक्षित असतो.

3. आजार व औषधे :-

गैरसमज: ऑटिबायोटिपरा सर्व आजार केर करतात
तथ्य: ऑटिबायोटिपरा फक्त जिवाणु (Bacterial) संसर्गावर काम करतात, सर्व-पतूसारख्या छायरत आजारावर नाहीत.
गैरसमज: बो वाटले की औषधे थांबवातीत
तथ्य: डॉक्टरांनी टिलेला औषधांचा पूर्ण कोर्स पूर्ण करणे आवश्यक असतो, नाहीतर प्रतिकारशर्ती (Resistance) निर्माण होऊ शकते.
गैरसमज: ताप नेहमीच धोकादायक असतो
तथ्य: रौन्या ताप शरीराता संसर्गाशी लढण्यास मदत करतो.

4. मानसिक आरोग्य :-

गैरसमज: नैराश्य मृणजे फक्त दुःख
तथ्य: नैराश्य ठा एक वैद्यकीय आजार आहे, जो झोप, भूक, विवार व भावना यावर परिणाम करतो.

गैरसमज: मानसिक आजार मृणजे कमजोरी
तथ्य: मानसिक आजार ही आरोग्याची समस्या आहे, व्यक्तिची कमजोरी नाही.

5. लरीकरण व प्रतिकारशर्ती

गैरसमज: लरीमुळे तोव आजार होतो
तथ्य: लरी प्रतिकारशर्ती वाढवतात; आजार होत नाही.
गैरसमज: नैसर्जिक प्रतिकारशर्ती लरीपेश्वा चांगली असतो
तथ्य: लरी नंधीर आजाराचा धोका न घेता सुरक्षित संरक्षण केतात.

6. दैनंदिन सवारी

गैरसमज: जास्त झोप नेहमीच चांगली असतो

विषय :- आरोग्य आणि तंदुरुस्ती

तथ्य: खूप जास्त झोपडी आरोग्यासाठी डानिकारक ठर शकते; प्रौढांसाठी ७-९ तास झोप योग्य आहे.
गैरसमज: ग्रन्ती मोबाईल वापरणे निरुपद्रवी आहे
तथ्य: मोबाईलमधील निळा प्रकाश (Blue light) झोपेच्या डार्मोन्सवर परिणाम करतो.

7. मधुमेह :-

गैरसमज: सायर फूर्णिपो बंद केली तरत वजन कमी होते
तथ्य: प्रमाणात सायर वालतो; एकूण कॉलरी महत्वाच्या असात.

गैरसमज: भात खाल्त्याने मधुमेह होतो
तथ्य: जास्त प्रमाणात व चुकीत्या जीवनशैलीमुळे मधुमेह होतो, फक्त भातामुळे नाही.

गैरसमज: मधु नेहमीच वजन कमी करतो
तथ्य: मधाई कॉलरीयुक्त असतो; जास्त घेतल्यास वजन वाढू शकते.

गैरसमज: उपाशीपोटी वडा/कॉफी आरोग्यास चांगली
तथ्य: उपाशीपोटी वडा/कॉफी घेतल्याने आमलपित व गॅस होऊ शकतो.

8. व्यायाम व शरीर :-

गैरसमज: फक्त चालण्याने काढी फायदा होत नाही
तथ्य: नियमित चालणे हृदय, वजन व मानसिक आरोग्यासाठी फायदेशीर आहे.

गैरसमज: महिलांनी वजन उचलत्यास शरीर खूप जाड होते
तथ्य: महिलांमध्ये टेस्टोरोस्टेन कमी असत्याने असे होत नाही; उलट ताकद वाढते.

गैरसमज: व्यायाम फक्त तरुणासाठी असतो
तथ्य: व्यायामाणे योग्य व्यायाम सर्व वयोगटांसाठी आवश्यक आहे.

9. आजार व उपचार :-

गैरसमज: सर्वी झाली की ऑटिबायोटिक द्यावी
तथ्य: सर्वी ही व्यायाम असतो; ऑटिबायोटिक उपयोगी ठरत नाही.

प्रदूषण दुष्परिणाम

२०२६ पर्यंत, जागतिक लक्ष केवळ पर्यावरणीय समस्या औलखण्यापासून ते उच्च-तंत्रज्ञान आणि निर्सर्व-आधारित उपायांवर केंद्रित झाले आहे. "ट्रिपल प्लॉगेटरी क्रायाशिया" - डवगान बदल, प्रदूषण आणि जैवविविधतेचे नुकसान - या आव्हानांसाठी मध्यवर्ती चौकट आहे.

खाली सर्वात महत्वाच्या पर्यावरणीय समस्यांचा आणि त्या सोडवण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या नाविन्यपूर्ण धोरणांचा आढावा ठिला आहे.

१. जैवविविधतेचा न्हास आणि जमिनीची धूप

सद्या आपण "सहाव्या महाविनाशकाची (mass extinction)" काळाचा सामना करत आहोत, ज्यामध्ये प्राणी प्रजातीपेकी जवळपास २२% प्रजाती धोक्यात आहेत. शेती आणि पायाभूत सुविधांसाठी ठोणारा नैसर्जिक अधिवासाचा नाश हे याचे मुख्य कारण आहे.

• समस्या: जंगलातोड (प्रामुख्याने पाम तेल, सोया आणि गुरांत्या चान्यासाठी) आणि सखोल शेतीमुळे जमिनीचा कस कमी होत आहे आणि जैवर्जिक 'कार्बन सिंक्स' (कार्बन शोषून घेणारी ठिकाणे) नष्ट होत आहेत.

• उपाय: पुनरुज्जीवक शेती (Regenerative Agriculture), केवळ "रॉयलिया" शेतीत्या पुढे जाऊन, ही पद्धत जमिनीतील रॉयलिय घटक पुन्हा तयार करण्यावर आणि खराब झालेत्या मातीतील जैवविविधाता पुर्यावरित करण्यावर तक्ष केंद्रित करते.

प्रिसिजन फर्मेंटेशन (Precision Fermentation): २०२७-२०२८ मधीत हा एक क्रांतिकारी शोध आहे, ज्याद्वारे प्रयोगशाळेत "प्रोटीन-मुक्त" प्रथिने (proteins) तयार केली जात आहेत. यामुळे मोठ्या चारई क्षेत्राची गरज कमी होईल.

२. प्रदूषण आणि वर्तुळाकार अर्थव्यवस्था (Circular Economy)

प्रदूषण मृणजे केवळ "कवरा" नाही; तर ते आपल्या उत्पादन मॉडेलवर पद्धतशीर अपयाश आहे.

प्लारिटक आणि रासायनिक प्रदूषण :

- समस्या: माराक्रोप्लास्टिक्स आता मानवी शरीराशी अन्नसाखलीच्या जवळपास प्रत्येक स्तरातर पोहोचते आहेत.
- उपाय: वर्तुळाकार रचना (Circular Design). "द्या-बनवा-फेकून द्या" या पद्धतीकडून अशा मॉडेलकडे वळणे जिथे उत्पादने १००% सुटे भाग करून पुन्हा वापरता
- येतील अशा प्रकारे तयार केली जातात. कंपन्या आता सामग्रीचा माजोवा घेण्यासाठी 'डिजिटल प्रोडक्ट पारसोर्ट' वापरत आहेत.

विषय :- पर्यावरणीय समस्या आणि समाधान

हवा आणि जलप्रदूषण :

- समस्या: जगातील १०% पेक्षा जास्त लोकसंख्या प्रदूषित ठवेत खास घेत आहे आणि अज्ञावधी लोकांना पाणी टंवारीचा सामना करावा लागत आहे.
- उपाय: पुनरुज्जीवक विलवणीकरण (Regenerative Desalination). नवीन प्रणाली पूर्णपणे अक्षय ऊर्जवर आवश्यक असते. शहरांमध्ये, सार्वजनिक पायाभूत सुविधांमध्येच एआय (AI) एकात्मिक एअर प्युरिफायर बसवले जात आहेत.

उदयोन्मुख तंत्रज्ञान उपाय (२०२६ चे प्रवाह):

२०२६ मध्ये, तंत्रज्ञानाचा वापर पर्यावरण संरक्षणासाठी "शत्रीवर्धक" मृणाल केला जात आहे:

- AI एकात्रीकरण: ऊर्जा ब्रीझ-ऑप्टिमाइझ करण्यासाठी वापरले जाते, ज्यामुळे औद्योगिक करवा १७% पर्यंत कमी होतो.
- बीन काँकीट: बांधकामात "कार्बन-नेणेटिव" काँकीटद्वारे क्रांती घडवून आणली जात आहे, जे प्रत्यक्षात सेट होताना कार्बन डायऑक्साइड (CO2) शोषून घेते.
- पृथ्वी निरीक्षण: उच्च-टिळोल्युशन उपग्रह आता "रिअल-टाइम पारदर्शकता" प्रदान करतात, ज्यामुळे कंपन्यांना वेकायदेशीर जंगलातोड किंवा प्रदूषण लपवणे अशवय झाले आहे.

हिंगंशु गुरुरीधर येवते

B. Pharm 4th Year

// आई //

माझ्या मनातील भाव तू...
माझ्या काव्यातील शब्द तू...
माझा श्वास तू...
हृदयाचे रुपदंन तू...
मायेची सावली तू...
प्रेमाची ऊब तू...
माझ्या सुखाच कारण तू...
दुःखाच्या सांगराचा किनारा तू...
भास तू अन आभास तू...
जगण्याची जणू आस तू...
माझ्यासाठी सर्वांत खास तू...
देवाची अनमोल भेट तू...
जीवनातला प्रिय बंधन तूच....!!!!

ऋतुजा राजेंद्र पाटील
M. Pharm 2ND Year

विषय :- कविता

// मैत्री //

भावनांच्या वजनात दबतांना
पेलावयास काही खांदे हवे
नातं नसताना जीव ओवाळून टाकणारे
आयुष्यात फृकाचे बंदे हवे
मन दुखवेल माझं मळणून
राग पोटात गिळणारे हवे
चुकलो वाट आयुष्याची तर
शरळ करत कान पिळणारे हवे
जोडी अशी घट असावी
जरे फळीसाठी कोणी ठेंडु असावे
कांड करायला सोबत सारे
खोडकर जुळते मेंदु असावे
जगातील कोणती शिवी मळणता
डोळ्यापुढे साच्यांचे वित्र दिसावे
तितकेच कौतुकास्पद मळणायला
हवकाचे काही मित्र असावे.

पीयूष अनुल झोपे
B. Pharm 4TH Year

तथ्य: औषधाची परिणामकारकता डोस व आजारावर अवलंबून असाते, प्रकारावर नाही.

गैरसमज: वेटनाशामक औषधे रोज घेणे सुरक्षित आहे तथ्य: दीर्घकाळ वेटनाशामक औषधे घेतल्यास मूत्रपिंड व पोटाता नुकसान ठोक शकते.

1. मानसिक व भावनिक आरोग्य :-

गैरसमज: ताणताणाव काढीत करत नाही
तथ्य: सततवा ताण रक्काब, मधुमेह व हृदयरोग वाढवते.
गैरसमज: ध्यान (Meditation) फरक धार्मिक लोकांसाठी आहे तथ्य: ध्यान वैज्ञानिकदृश्या मानसिक शांतता व एकाग्रता वाढवते.

2. लसीकरण व योगप्रतिकारशक्ती :-

गैरसमज: तस घेतली की आजार ठोणारव नाही
तथ्य: तस आजाराची तीव्रता व मृत्यूचा धोका कमी करते.
गैरसमज: मुलांना जास्त लसी दिल्यास प्रतिकारशक्ती कमी होतेतथ्य: लसी मुलांची प्रतिकारशक्ती मजबूत करतात.

3. जीवनशैली व स्वर्यो:

गैरसमज: दिवसा झोप घेतली तर गांती झोप लागत नाहीतथ्य: थोडी (20-30 मिनिटे) दुपारची झोप फायदेशीर ठरु शकते.

गैरसमज: डिटॉक्स फ्रिंक्स शरीरातील सर्व विषारी घटक काढून टाकतात

तथ्य: यकृत व मूत्रपिंड नैरार्थिकरित्या डिटॉक्स करतात.

गैरसमज: जास्त पाणी पिणे वेहमीच चांगले
तथ्य: गरजेपेक्षा जास्त पाणी पिल्यास इलेक्ट्रोलाइट असंतुलन ठोक शकते.

शरद विजय सोनवणे

B. Pharm 4TH Year

विषय :- कविता

मनातलं दुःख पुसाव.

मनातलं दुःख पुसावं, आणि पुळणा नव्याने हसावं !

खण्ज ठोत माझं, माणूस मळणून जन्माला यावं, बोलावं- ऐकावं, खेळावं - नाचावं.. खूप काही करावं. रडता रडता येवून... शेवटी ही रडवतव जावं, मध्यां आयुष्य मात्र हसत - हसत जगावं !

मळणता मळणता बोलता बोलता .. पाणा बेरे झालो मी, त्या रखुमाई ची कुस उमलून ... छाती पंढरीच्या आलो मी. त्याच्या छाती असता का जणू ... ओलांचिल झालो मी? त्या बापाच्या आनंदा अंगूळी धन्य धन्य न्हालो मी.
बालपणी ही बर कस याव ?

जणू क्षणभर तुटलेल्या तान्याला खूप काही मागावं, आणि मग अरब्बां आयुष्य प्राप्ती साठी राब राब गरबवं. असव काही ठोत ना आपल्या संगत्यांचे बालपण? ज्याची किंमत कळता कळता.. आलं बघा शहाणपण !

शहाणपण आलंऐ बालांगो...!
आता चाजा न घालता ही, बाबांची तुटकी चप्पल मला दिसू लागली होती... की माझ्या मागे मागे पळून पळून.. तीवीपन गुढऱ्यांची वाटी ही धिसू लागली होती...

ठळु ठळु वय आता पुढे पुढे येत गेलं, डसन मात्र ठेव जाणे का, दूर माझ्या पासान नेत गेलं. पुढे रुपर्देश्या या आग गाडी ला, इरोट इंधन आलं, सुखद चालेल्या जीवनाव, अतीविहारांतं रिंगन झालं. ताण आला, वैयाच्य आलं, हा एकांतात गाणे ऐकतोय बघा कसा !

अंधारलेल्या खोलीत एकटा रडतोय ढासा ढासा... संठजा संठजा आता मी कोणाशी बोलत काही नाही.. आवनांचा पिटारा कोणापुढे खोलत काही नाही.. शंभरात वावर असला तरी उगीच एकटा एकटा असतो मी...

तुम्ही मला कस ओळखाल.. जसा दिसतो तसा नसतो मी..

तसं मळून्हो तर depression, mental health, loneliness... हा आहे खूप मोठा मुद्दा.... पण बोलाल कोणा पुढे.... तर bro it's totally अंधशळ्डा ! Dark and deep!

अरेरेरेणे... अरे मी तर विसरलोव ! मी तर आलोव होतो हसायला... पण धत.. किंती वेळ घालवला ना उगीच च विचार करायला.
(overthinking) प्रत्येकाता दुःख आहे आणि खूप अडवाणी.. पण यालाच तर आयुष्य मळणावं.. पण हे जगता जगता.. मनातलं दुःख पूसाव, आणि पुळणा नव्याने हसावं ! पुळणा नव्याने हसावं !

अविनाश सत्यभाषा रचींद्र

B. Pharm 2ND Year

बालतीलांमध्ये ते गुंग होऊन जात.
महाराजांना वहाविषयी विलक्षणप्रेम होते. चांदीच्या मोठ्या
वाडव्यातून मिळणाऱ्या गरमागरम चाहा पाहून ते खुलत असत.

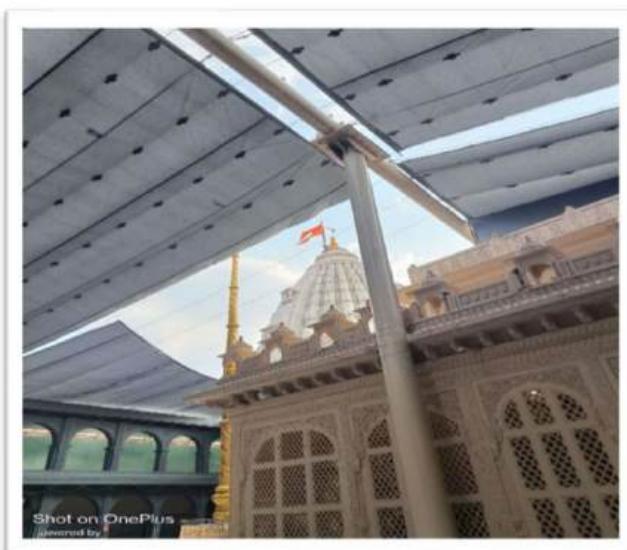
महाराजांचे भक्त :-

1. बंकटलाल अग्रवाल
2. पितांबर सैतवाल
3. भारकर पाटील
4. परशुराम सावजी
5. सेवाधारी बाळभाऊ
6. हरी पाटील
7. कृष्णाजी पाटील
8. बालकृष्ण बीडवाई
9. गंगाभारती गोसावी
10. पुंजलिक भोकरे
11. डॉ.भाऊ कवर
12. बापूंना काळे
13. इयामसिंग राजपूत

अग्रंती :-

आपल्या अवतारकार्यालीत ३२ वर्षांचा काळ त्यांनी संपूर्णपणे शेगाव शेगांवात व्यातीत केला असला तरी कारणपरत्वे महाराजांची अमंती अकोला, मलकापूर, नागपूर, अकोट, दर्यापूर, अकोली-अडगाव, पिंपळाव, मुंदगाव, रामटेक, नांदुरा, अमरावती, खामगाव या विदर्भातल्या प्रमुख भागांतल्या खेड्यापाड्यांतून ज्ञातेली आहे. उंहावाक्षातून वस्त्रविहीन

अवस्थेत भ्रम्भर वाताणाऱ्या महाराजांची वालगती गाठण्यासाठी त्यांच्या भक्तांना अक्षराशः धावावे लागे महाराज आपल्या भक्तांसोबत वारीच्या निमित्ताने दरवर्षी पंढरपूर येथे जात असत. त्याच्यप्रमाणे नाशिक-क्रांककेश्वर येथेही नित्यगेमाने जात. नाशिक येथील कुशावर्त तीर्थजगलीत निलांबिका देवीचा डोंगर तशेच ब्रह्मगिरी पर्वतावरी ते आवर्जन जात असत. ब्रह्मगिरी पर्वताती उंची छाती ठडपून टाकणारी आहे सर्वसामान्य माणसास तिथे जाण्यापूर्वी ठडावेला पिचार करावा लागतो. शे-सवाशे वर्षापूर्वी तर ही रुद्धाने फारव दुर्भम होती. महाराजमात्र ढापूर्ण पर्वत चढून जात असत. ब्रह्मगिरी पर्वतावरील गहिनीगाथांची झुफा आणि निवृतीगाथांच्या मंडिराला महाराज आवर्जन भेट देत व तेथे काढी क्षण घातवत.

मर्यादेश अभ्यास व्यवहारे
B. Pharm 4th Year

विदर्भाची पंढरी :- शेगाव

"गण गण गणात बोते!

अनंत कोटी ब्रह्मांडगायक महाराजाधिराज योगीराज परब्रह्म सचिवदानंद भक्त प्रतिपालक शेगाव निवासी समर्थ सदगुरु श्री संत गजानन महाराज की जय!".

शेगावरे मूळ नाव शिवगाव. ते शिवगाव असे तेथील प्रसिद्ध शिवमंदिरामुळे प्रथम पडते. त्या शिवगावरे आले शेगाव.

गजानन महाराज हे महाराष्ट्रातील एक संत होते. महाराष्ट्रातील शेगाव हे स्थान त्यांच्यामुळे नावारूपाला आले आहे.

शेगाव (बुलळाणा जिल्हा), महाराष्ट्र, भारत येथील गजानन महाराज हे दत्तात्रेय परंपरा (संप्रदाय)चे भागीरथ गुरु होते त्यांचा जन्म कधी झाला हे माहित नाही, परंतु ते पहिल्यांदा त्यांच्या तरुण वयात मृणंजे वयात्या ३० व्या वर्षी १८७८ व्या फेब्रुवारी महिन्यात २३ तारखेला दिसते. त्यांचे भक्त ही तिथी गजानन महाराज प्रकट दिन मृणंज, आणि ऋषीपंतरी ढा दिवस त्यांची पुण्यतिथी मृणंजून पाळतात. गजानन महाराज हे आधुनिक काळातील थोर संत आहे, त्यांनी भक्ती मार्गाने देवा पर्यंत पोहवाता येते ढा संदेश दिला आहे. गजानन महाराजांचे चरित्र दासगणू महाराजांनी 'श्रीगजानन विजया ग्रंथामध्ये लिहिले आहे. श्री गजानन विजय या ग्रंथाचा संरक्षत अनुवाद येवता जि नाशिक येथील प्रसिद्ध संरक्षत विद्वान पं. श्री प्रसादशास्त्री कुलकर्णी यांनी केला आहे.

गजानन विजय ग्रंथ :-

गजानन महाराज यांचे जीवन वर्णन करण्यार्थ ग्रंथ श्री. दासगणू महाराज यांनी लिहिला असून त्याचे नाव "श्री गजानन विजय असे आहे. या ग्रंथात महाराजांच्या आयुष्यातील अनेक आरत्याधिका आणि ऐतिहासिक घटना वाचायला मिळतात.

इतिहासः-

माघ वद्य ७ शके १८००, (२३ फेब्रुवारी १८७८) या ठिवशी ३० वर्षांचे गजानन महाराज शेगांव जि. बुलळाणा येथे दिंगंबरवर्खेत लोकांच्या प्रथम दृष्टीस पडते. त्या वेळी ते देवीदास पातुरकरांच्या मठालाढेरे उट्ट्या पत्रावलीतील शिते उत्तलून खात होते. ह्या संदर्भात दासगणूनी लिहिले आहे, "कोण ढा कोंठीचा काढीव कळेगा | ब्रह्मावा ठिकाणा कोण सांगे | साक्षात ही आहे परब्रह्ममूर्ती | आतीसे प्रथिती बहुंांना महाराजांच्या प्रकटदिनाच्या निमित्ताने शेगाव येथे मोठ्या प्रमाणावर उत्सव होतो.

असे मृणंजे जाते की गजानन महाराज शेगावी येण्याच्या आधी बाल दिंगंबर अवस्थेत अवकोलकोट्ये दत्तावतारी श्री ख्यामी समर्थ महाराजांकडे याहिले तेथे शहून त्यांनी बालतीता दाखवल्या. मग, ख्यामींनी त्यांना त्यांच्या कार्याची

विषय :- धार्मिक स्थळ

अनुभूती करून दिली व गुरुदिक्षा दिली मग तिथुन गजानन महाराज शेगावी आले

श्रीरयस्ती:-

सदा फुटी सडगडीत श्रीरयस्ती, रापलेला तांबूस वर्ण, तुरळक दाळी व केस, वस्त्राठीन श्रीर आणि शुद्धयापर्यंत पोराणे हात अशी त्यांची देहर्वारा होती. पाय अनवाणी आणि हाती असलीच तर एखादी वितीम व तिला छापी (कपडा) गुंडाळतेली असे.

अन्नसेवन:-

महाराजांची अशी मूर्ती एखायाच्या घरात लगबगीले घुसत असे, किंवा अंगणात, ओसीरीवर मुवकाम ठोकीत असे. मग घरधन्याले भाकरतुकडा दिला तर खावा, अन्यथा तो तसाव ठेवून पुलील मुवकामी पलावे, अशी त्यांची बालसुअ वृती होती. कुठेही बेदकपणे घुसून पाणी प्यावे, नाहीतर ओहोलातच ऑजली ऑजलीने पाणी पिझन तडान शमवावी, असे त्यांचे वर्तन असे.

महाराजांना ज्ञाणका भाकरी शोबतच [मुळामुळ्याच्या] शेंगा, हिरव्या मिरव्या, पिठीसाखर अतिशय आवडत असे. कधी कधी अमर्यादपणे वित्रवित्रिप खावे तर कधी तीन-चार ठिवस उपाशी याहावे अशी त्यांची शीत होती. भाकरकडून खेणारे पंचपवान्नाचे ताट असो वा कुणी कुतिसपणे ठिलेला वातलेल्या मिरव्यांचा गोळा असो, प्रसान भावाने त्याचेही ते सेवन करीत. गरीबाईरी जे अनं शहजपणे उपतब्ध होऊ शकेल अशाव प्रकारद्ये अनं मृणंजे जवारीची भाकरी, अंबांडीची भाजी, पिठ्ले असे पदार्थ महाराज आवडीने खात. मृणंजूब आजांडी भाजी अंबांडीची भाजी इतर पवान्नांव्यतिरिक्त ज्वारीची भाकरी, पिठ्ले आणि अंबांडीची भाजी अवश्य करतात.

मुळ्याच्या शेंगा, हिरव्या मिरव्या, पिठीसाखर हे पदार्थ कोणी आणून दिले की ते तडान बालकाप्रमाणे ठरखून जात. मग या पदार्थाचे ठीग रवणे वा त्यांचे लडानलाहान वाटे करणे यासारख्या

प्रेरणा.....!

विझलो आज जरी मी,
हा माझा अंत नाही.....
पेटेन उद्या नव्याने,
हे सामर्थ्य नाशवंत नाही.....!!
छाटले जरी पंख माझे,
पुन्हा उडेन मी.

अडवू शकेल मला,
अजून अशी भिंत नाही...
माझी झोपडी जाळण्याचे,
केलेत कैक कावे.....
जळेल झोपडी अशी,
आग ती ज्वलंत नाही.....

रोखण्यास वाट माझी,
वादळे होती आतूर.....
डोळ्यांत जरी गेली धूळ,
थांबण्यास उसंत नाही.....

येतील वादळे, खेटेल तुफान,
तरी वाट चालतो.....
अडथळ्यांना भिवून अडखळणे,
पावलांना पसंत नाही.....

विझलो आज जरी मी,
हा माझा अंत नाही.....!!

Name:- Vaibhav Ganesh
Kayande
Class:- M.Pharm, 1st Year.
DRGCOP, Malkapur.

आयुष्य

आयुष्य हे वि. धात्याच्या वठीतल पान असतं

रिकामा तर रिकाम

तिहिंतं तर छान असतं

शेवटचं पान मृत्यू अन्

पहिला पान जन्म असतं

माधली पान आपणाच मरायची कारण ते आपलच कर्म असतं

कुठलंच पान कधी गाळायचं नसतं चूक झाली तरी

फाडून फेकायचं नसतं

कारण त्यातूनच आपल्याला पुढे शिकायचं असतं

नाते जपण्यात मजा आहे

येताना एकटे असलं तरी सर्वांचे होउन जगण्यात मजा आहे

नशीब कोणी दुसरे तिहीत नसतं आपलं नशीब आपल्याच हातीअसतं येताना

काढी आणायचं नसतं जाताना काढी न्यायाचं नसतं

मग हे आयुष्य तरी कोणासाठी जगायचं असतं याच प्रळाचे उत्तर शोधण्यासाठी जन्माला यायचं असतं.

कवी मंगेश पाडगावकर

शंथपाल

शुभांगिनी यो. अकोटकर

निरोप कॉलेजचा (आठवणींची शिंदोरी)

बघता बघता वेळ सरती, शेवटचे वर्ष आले,
कॉलेजचे ते सोनेशी दिवस, आता आठवणी झाले.
सुरुवातीला वाटासवं, कधी एकदा हे संपेत,
पण आता वाटतंय, हा काळ इथेच थाबेल.
तो कॉलेजचा कट्टा आणि मित्रांची टोळी,
फॉटीनमधली ती चहाची वाटी आणि पोळी.
लेवरला उशीर झाल्यावर सरांची ती भीती,
आता मात्र त्याच आठवणी देतात मनाला शांती.
कधी नोट्ससाठी फिरलो, कधी प्रॅविटकलाला घाबरलो,
मित्रांच्या साथीने आपण, कठीण पेपरही सावरलो.

कॉणी करतानाची ती घडधड आता थांबेत,
अभ्यासाचं ते टेंशन, आता पुळा कधी नसेल.
ग्रुपमधलं ते हसणं, ते विनाकारण भांडणं,
कधी रुसण-फुगणं, तर कधी एकमेकांना सांभाळणं.
कधी एकत्र बसून आपण खवज पाहिली मोरी,
आज निरोप घेताना मात्र, शब्द पडतायत ओरी.
हातात डिग्री येईल आणि आपण लांब जाऊ,
नव्या जगाच्या गर्दीत, पुळा एकमेकांना शोधू.
पण किंतीही मोरे झालो, तरी हे दिवस विसरणार नाही,
कॉलेजच्या या भिंतीना, आपण कधीच अंतरणार नाही.

जाताना डोळ्यात पाणी आहे, पण मनात खूप प्रेम,
आपल्या मैत्रीचं हे नातं, कायम राहील सेम.
चला, शेवटच्या या दिवसात, पुळा एकदा हसूया,
कॉलेजच्या या आठवणी, काळजात साठवून घेवूया!

काळीम खान फिरोज खान
B. Pharm 4TH Year

भेट

दोन अनोळखी जीव

असेच एकदा नकळत भेटले

नजरेस नजर भिडली

अनू एकमेकांत हरवले

बघताच क्षणी तिला

विसरून गेला तो स्वतःला

मनी वाटते त्याला

स्वर्गच जणू मिळाला

चुकवून नजर त्याची

क्षणात माधारी ती फिरली

मनोमनी त्यालाच आठवून

पुळा मागे वळून ती हसली

तिची ती सुंदर आकुती

हळूहळू दिसेनाशी झाली

अनू त्याच्या डोळ्यांना मात्र

तिचीच ओढ लागली

तिला पुळा पाहण्यासाठी

तो फार बैचेन झाला

तिला जाणून घ्यायला

तो खूप आतुर झाला

मग पुळा तिच्या भेटीसाठी

तो येज तेथे येऊ लागला

ती पुळा येईल येथे

आशेने तो शोधू लागला

तिला भेटण्याची इच्छा

त्याच्या मनी तीव्र झाली

पण तिला या सगळ्याची

कधी चाहूल नाही लागली

हळूहळू असाच त्याचा

नित्यक्रम होत गेला

तिला भेटण्याची इच्छा बाळगून

तो नियाश घरी परतला.

प्रथमेश विनोद जाधव
B. Pharm 4TH Year

काव्यः

कान्छा.. 🌱🎶

थृंगार है मेरे कृष्ण का, सजता उसके माथे पर है
जयमाला संग रजता वो, पंख मोर का जवता
चमकते मुकुट पर है, हाथमे बंसी सुनहरी
बजती संग लाती, ढलती फुलराती सांझ है

आती मेरी गोमाता, संग लाती घर मेरे दास है
सखिया मेरी मार्यन लाती, मैया लाती लाड है

माटी खाता आंगन में बैठा, डाटे भाई बलराम है
कंकड़ मारे मैंने फोड़ी, हाथ की मटकी राधा के
कान पकड़ लाई वो मुझे, यशोदा मैया के आंगन में

आग में पास नंद बाबा के, छुपकर सखियों को देखता हूँ
चंद्री नहीं मैं वृंदावन का, लल्ला बन रहता हूँ

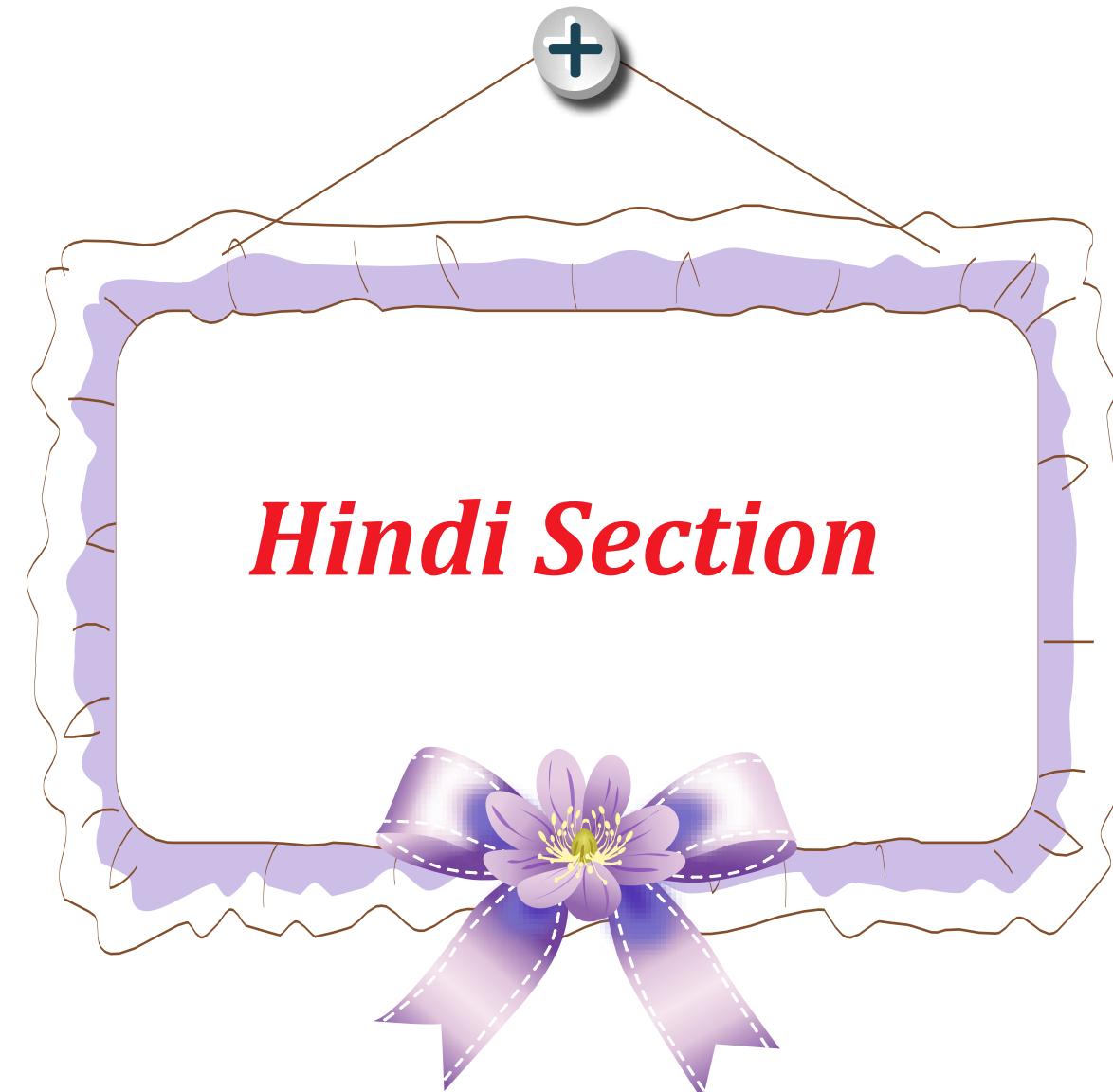
माटी खाया सुठी, मैया संग राधा को दिखलाया हूँ
इंद्र के प्रकोप से बचाता, गोवर्धनगिरि छोटी उंगली
पर उठाता हूँ

ब्वालो संग धूमता, फिरता, शरारत करता मैं तो
नटरंगट कान्छा हूँ

ब्वालो संग धूमता, फिरता, शरारत करता मैं तो
नटरंगट कान्छा हूँ

Adhiksha Shankar Warkhede
B. Pharm 1st Year

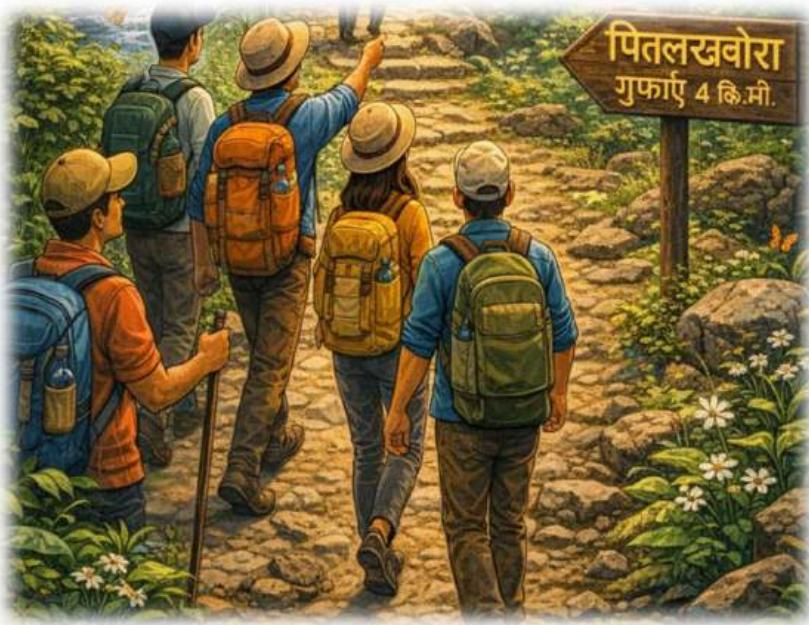
अचानक हुआ एक सफर था

एक दिन अचानक तय हुआ कि घृण्णेंवर जाना है। फिर वया, बैग भेरे और निकल पड़े। वहाँ दर्शन किए, भोजन हुआ और वापसी की यात्रा शुरू हुई। लौटते समय तय किया कि कन्नड घाट के गरते जाएँगे। हम उस गरते पर चल पड़े। गरते में किसी जगह रुकने का विचार आया और सभी में चर्चा शुरू हो गई। कोई कहने लगा मनुदेवी चले, कोई किसी और जगह की बात करने लगा। आखिरकार तय हुआ, पितलखवोरा की गुफाएँ देखने वलेंगे। यह स्थान छत्रपति संभाजीनगर से लगभग 71 किलोमीटर दूर है। यह एक प्राचीन बौद्ध गुफा समूह है। वैसे तो छत्रपति संभाजीनगर के आसपास कई गुफाएँ हैं, लेकिन हमने खास तौर पर यहीं जाने का निर्णय लिया। ये गुफाएँ महाराष्ट्र के पश्चिमी घाट की सातमाला पर्वत शृंखला में, कन्नड शहर के पास, गौताला ऑट्रम घाट के सुंदर प्राकृतिक वातावरण में स्थित हैं। यहाँ मनुदेवी का मनमोहक झरना भी है।

इन गुफाओं का इतिहास संक्षेप में बताएं तो माना जाता है कि ये गुफाएँ ईसा पूर्व तीसरी शताब्दी की हैं और अजंता-एलोया की गुफाओं से भी अधिक प्राचीन हैं। इनका निर्माण बौद्ध भिक्षुओं द्वारा द्यान, प्रार्थना और निवास के लिए किया गया था। यह गुफा समूह हीनयान परंपरा से संबंधित है, जहाँ प्रारंभिक काल में बुद्ध की मानव रूप में मूर्तिपूजा नहीं होती थी, बल्कि प्रतीकात्मक पूजा की जाती थी। इस गुफा समूह में कुल 14 गुफाएँ हैं, जिनमें 4 घैत्यगृह (प्रार्थना सभागृह) और शेष विहार (भिक्षुओं के निवास स्थल) हैं। ये गुफाएँ गौताला अभ्यारण्य क्षेत्र में स्थित हैं।

हम जिस समय वहाँ पहुँचे, वह मानसून का मौसम था। लगभग चार बजे हम वहाँ पहुँचे। अभ्यारण्य पाँच बजे बंद हो जाता है, लेकिन उस दिन संयोग से मुख्य द्वार पहले ही बंद हो चुका था। थोड़ी विनती करने और कुछ पैसे देने के बाद हमें अंदर प्रवेश मिला। हम जल्दी-जल्दी सीढ़ियाँ उतरने लगे। हल्की बारिश हो रही थी। नीचे पहुँचते ही जो दृश्य दिखाई दिया, वह अत्यंत आँदूत था! नीचे गुफाओं का समूह, ऊपर से गिरता पिंशाल झरना और उसके बहते पानी को पार कर नीचे जाना पड़ता। था। लेकिन समय की कमी के कारण हम सभी गुफाएँ नहीं देख पाए। दो-चार तरवीरें लेकर हम वापस ऊपर आ गए। आज भी मन में यहीं लगता है! काश, उन गुफाओं को ठीक से देख पाते!

Bhakti Jitendra Neve
B. Pharm 3rd Year

जीवन की राह

जीवन एक पथ है, चलता ही जाता, हर मोड़ पर कुछ नया सिखाता।

कभी धूप, कभी छाँव मिलती है, हर पल में एक कठानी लियती है।

टूटकर भी जो फिर से खड़ा हो, वही सत में मज़बूत कहताता।

हार से डरना छोड़ दो साथी, यहीं संघर्ष जीत बन जाता।

छोटे कदम भी मायने रखते, धरि-धरि मंज़िल आती है।

विश्वास रखो अपने सपनों पर, यहीं उम्मीद जीवन सजाती है।

Sanika N. Bhole
B. Pharm 3rd Year

फुल लघुकथा:

एक गोली का भरोसा

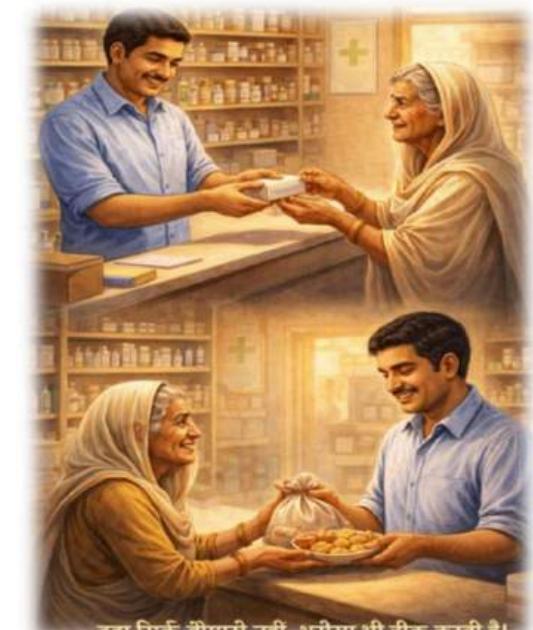
रमेश हर रोज़ अपनी दवा की दुकान समय पर खोलता था। एक दिन एक बुजुर्ग महिला काँपते हाथों से आई और बोली, “बेटा, आज पैसे पूरे नहीं हैं... दवा बहुत ज़रूरी है।”

रमेश ने बिना कुछ सोचे दवा दे दी। महिला की आँखों में आँसू थे, मगर चेहरे पर सुकून।

आगे हफ्ते वही महिला फिर आई। इस बार पैसे के साथ एक थैली भी थी।

“बेटा, दवा से जान बची... ये मेरे हाथ की बनी मिठाई है।”

रमेश मुस्कुराया। उसे एहसास हुआ — दवा सिर्फ बीमारी नहीं, भरोसा भी ठीक करती है।

दवा रिकॉर्ड बीमारी नहीं, भरोसा भी ठीक करती है।

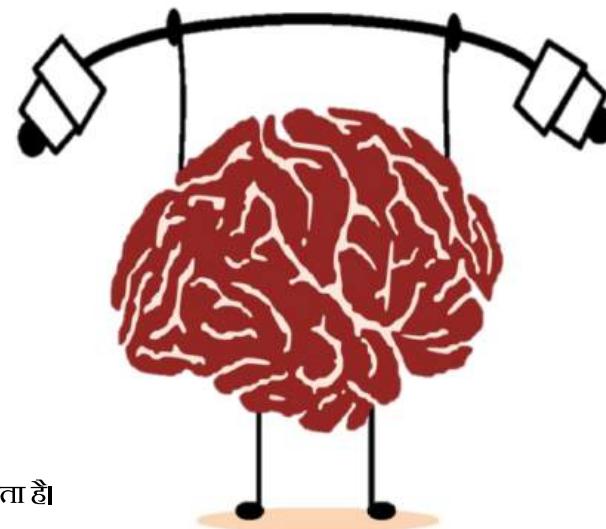
Pranjal A. Kharche
B. Pharm 3rd Year

छात्रों में मानसिक आरोग्य की जागरूकता

आज का छात्र कई तुलौतियों का सामना कर रहा है, पढ़ाई का ठबाव, प्रतियोगिता, कठियर की चिंता, पारिवारिक अपेक्षाएँ और सोशल मीडिया का प्रभाव। इन सबके बीच मानसिक आरोग्य का ध्यान रखना उतना ही ज़रूरी है जितना शारीरिक स्वास्थ्य का। मानसिक आरोग्य का अर्थ केवल मानसिक बीमारी का न होना नहीं है, बल्कि सकारात्मक सोच, भावनात्मक संतुलन और तनाव से निपटने की क्षमता भी है। जब मन स्वस्थ होता है, तब पढ़ाई में एकाग्रता बढ़ती है, आत्मविश्वास आता है और जीवन के निर्णय बेहतर होते हैं।

⚠ मानसिक तनाव के सामान्य कारण

- परीक्षा और परिणाम का ठबाव
- दूसरों से तुलना
- असफलता का डर
- नींद की कमी
- गोबाइल और सोशल मीडिया का अत्यधिक उपयोग

🌟 मानसिक अस्वस्था के संकेत

- बार-बार उदासी या विड़विड़ापन
- पढ़ाई में मन न लगना
- अकेले रहना पसंद करना
- आत्मविश्वास की कमी
- हर समय थकान या निराशा

इन संकेतों को नज़रअंदाज़ करना भविष्य में गंभीर समस्या बन सकता है।

🤝 मदद माँगना वर्षों ज़रूरी हैं:

कई छात्र सोचते हैं कि मदद माँगना कमज़ोरी है, लेकिन सत्त्वाई यह है कि मदद माँगना साफ़ और समझदारी की निशानी है। अपनी बात माता-पिता, शिक्षक, मित्र या काउंसलर से साझा करें।

💡 छात्र मानसिक रूप से स्वस्थ कैसे रहें?

- योजना पर्याप्त नींद लें
- पढ़ाई और आराम में संतुलन रखें
- नियमित व्यायाम या योग करें
- सोशल मीडिया का सीमित उपयोग करें
- अपनी रुचियों के लिए समय निकालें

Sakshi Wankhade
B. Pharm 3rd Year

प्र०न-मंजूषा

1. फार्माकोलॉजी किससे संबंधित है?

- दवाओं का निर्माण
- दवाओं का शरीर पर प्रभाव
- दवाओं की पैकेज
- दवाओं का वितरण

2. पैरासिटामोल का उपयोग किस लिए किया जाता है?

- एंटीबायोटिक
- दर्द और बुखार
- एलर्जी
- डायबिटीज

3. एंटीबायोटिक का गतत उपयोग क्या करता है?

- योग जल्दी ठीक करता है
- कोई प्रभाव नहीं
- एंटीबायोटिक रेजिस्टेस बढ़ाता है
- इम्युनिटी बढ़ाता है

4. इंसुलिन का उपयोग किस योग में होता है?

- डाई BP
- अस्थमा
- डायबिटीज
- थायरॉइड

5. टैबलेट, कैप्सूल और सिरप क्या कहलाते हैं?

- दवा के स्रोत
- दवा के प्रकार (Dosage Form)
- दवा के साइड इफेक्ट
- दवा के ब्रांड

6. सही दवा देना और जानकारी देना

- ज़ाँच करना
- दवा की एकसाथयरी डेट वर्षों महत्वपूर्ण है?

- कीमत जानने के लिए
- स्वाद के लिए
- सुख्खा और प्रभाव के लिए
- रंग के लिए

7. एंटीसेप्टिक का उपयोग किस लिए होता है?

- दर्द कम करने के लिए
- धाव साफ़ करने के लिए
- नींद लाने के लिए
- बुखार कम करने के लिए

8. WHO का पूरा नाम क्या है?

- विश्व स्वास्थ्य संगठन
- विश्व अस्पताल कार्यालय
- विश्व मानव संगठन
- विश्व स्वास्थ्य कार्यालय

Answer: B, B, C, C, B, B, C, C, A

9. फार्मासिस्ट का मुख्य कार्य क्या है?

- बीमारी का ऑपरेशन
- दवा लिखना

Arpita S Gavande
B. Pharm 3rd Year

आत्मविश्वास

दिन में सूरज है अंगर,
तो शत को भी चाँद तारे हैं,

पर जीत तो वे लोग भी सकते हैं,
जो कभी हारे हैं।

कभी धूप कभी बारिश,
ये तो कुदरत के नजारे हैं।

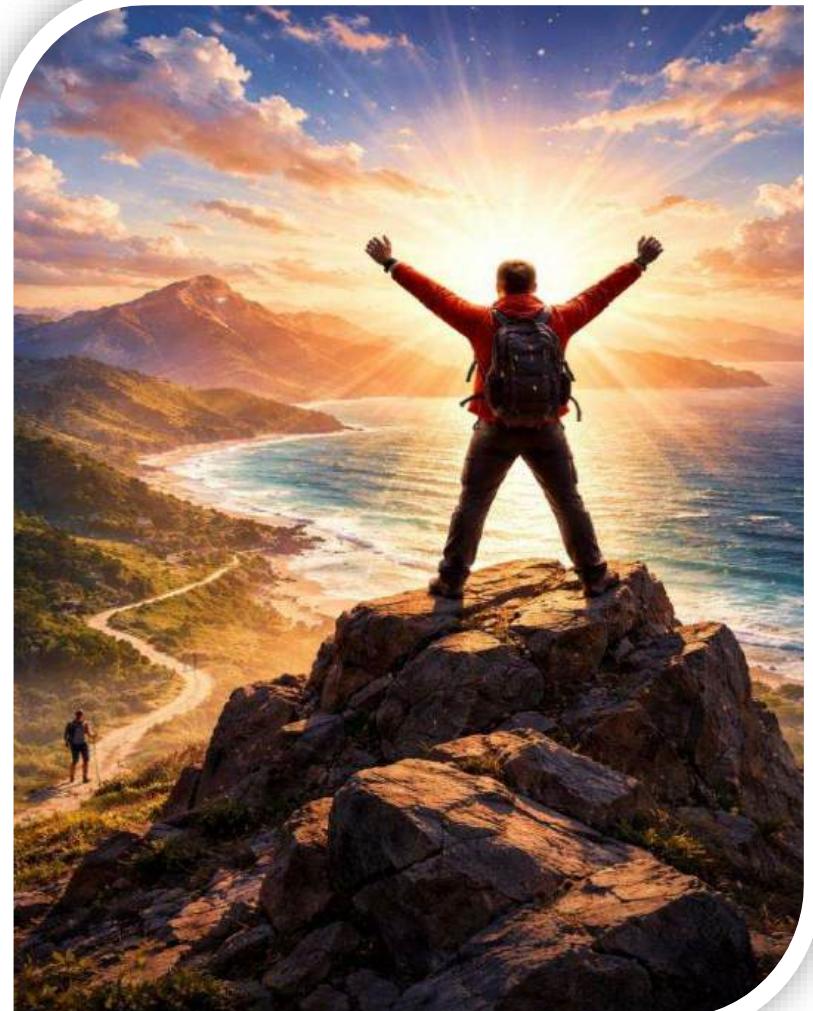
पर प्यासे तो वे लोग भी हैं,
जो समुद्र के किनारे हैं।

कुछ न कर सके तो कहते हैं,
हम तो किस्मत के मारे हैं,

पर जान न सके तुम खुद को,
कि कितने रूप तुम्हारे हैं?

हिम्मत और हौसला हो अंगर,
तो शरते कई सारे हैं,

पर जीत तो वे लोग भी सकते हैं,
जो कभी हारे हैं।

Prof. Dr. Ankush Maskar

उदासी: पीड़ा या सुख?

बढ़ना वया वही दर्द, जो हम महसूस करते हैं, कभी हमें अजीब-सा सुकून दे सकता है?

वया उदासी सिर्फ़ पीड़ा होती है?

वया हमारा मन इसे धीर-धीर आदत में बदल लेता है?

वया लगातार दुख में रहने से वही दुख आयम देने लगता है?

उदासी अवसर बिना चेतावनी के आती है, किसी रिश्ते में दूरी, किसी करीबी से झगड़ा, या किसी उम्मीद पर खया न उतरने से यह अचानक हमारे मन पर भारी पड़ती है, टिनवर्या धीमी कर देती है और हमें अपने भीतर की दुनिया में बंद कर देती है।

धीर-धीर वही उदासी सिर्फ़ दर्द नहीं रह जाती। यह हमारी पहचान का हिस्सा बन जाती है। कुछ लोग इसे अपनाते हैं, उसमें बैठते हैं और बार-बार उसी बात पर सोचते हैं। यही overthinking का अजीब-सा सुख है। जब हम लगातार किसी घटना या रिश्ते की यादों पर सोचते हैं, तब मन कहता है, “कम से कम मैं इसे महसूस तो कर रही हूँ किसी नए दुख का सामना नहीं करना पड़ रहा।” यही आयम हमें उदासी में टिकने के लिए प्रेरित करता है।

हम उदासी को इसलिए सुख मान लेते हैं क्योंकि हमारा मन इसे परिवित अनुभव के रूप में पहचानने लगता है। नया दुख डगवना और अनजान होता है, लेकिन पुराना दुख जिसे हम रोज महसूस करते हैं, वह सुरक्षित लगता है।

काफी समय पहले मेरे और मेरे सबसे अच्छे ठोसत के बीच एक बड़ी गलतफ़लगी टुर्डी शुरू में मन भारी था, जैसे कोई बोझ जिसे बताना भी मुश्किल हो। हर दिन वही यादें मेरे दिमाग में घूमती रहीं, “उसने ऐसा क्यों कहा? वया मैंने अंत में, उदासी और overthinking कभी सुख नहीं होतो। ये केवल जीवन का हिस्सा हैं, जो हमें अनुभव, सीख और चेतना देते हैं। हमें इन्हें अपनाना नहीं है, बल्कि उनसे सीख लेकर आगे है। यही जीवन की असली समझ और शक्ति है।

कुछ गलत किया?” यात को जब सब शांत होता, मैं खुद से पूछती, “वया मैं इतनी कमज़ोर हूँ कि हर बात पर योती रहूँ?” धीर-धीर वही overthinking मुझे अजीब-सा सुकून देने लगी। मुझे लगा, कम से कम मैं इसे महसूस तो कर

रही हूँ।

लेकिन उदासी सिर्फ़ संकेत देती है, मार्गदर्शन नहीं। इसे अपनाकर और सुख मानकर हम अपने जीवन से पीछे रह जाते हैं। जो व्यक्ति अपने दुख और सोच को समझकर सीखता है और आगे बढ़ता है, वही मजबूत और संवेदनशील बनता है।

उदासी हमें अपने भीतर झांकने, अपनी कमज़ोरियों और ताकत को पहचानने, और जीवन की छोटी-छोटी खुशियों को महसूस करने का अवसर देती है। जो हमें सिखाता है कि कैसे अपने दुखों से सीखें और आगे बढ़ो। हर अंधेरी शत के बाद उजली सुबह आती है। उदासी हमें यही दिखाती है कि जब हम उठते हैं, बाहर निकलते हैं, तभी जीवन आगे बढ़ता है। जो व्यक्ति उदासी में फंसा रहता है, वह इस सुंदरता से वंचित रह जाता है। उदासी जीवन का हिस्सा है, लेकिन आगे बढ़ना, सीखना और खुश रहना हमारी पसंद है।

Photo & Art Gallary

पोषन

2026 में वैज्ञानिक अनुसंधान "संपूर्ण-खाद्य, पोषक तत्वों से भरपूर" (whole-food, nutrient-dense) दर्शन की ओर बढ़ गया है, जो फार्मास्युटिकल-प्रथम टिप्पिकोण से हटकर "भोजन ही औषधि है" (Food as Medicine) की ओर अग्रसर है।

सबसे महत्वपूर्ण हालिया अपडेट 2025-2030 अमेरिकियों के लिए आहार संबंधी दिशानिर्देश (DGA) है, जो 7 जनवरी, 2026 को जारी किया गया यह संघीय अपडेट पोषण नीति और नैदानिक (clinical) फोकस में एक बड़े बदलाव का प्रतिनिधित्व करता है। 1. 2026 आहार संबंधी दिशानिर्देश: प्रमुख बदलाव नए दिशानिर्देश "असरी शोजन" पर टौटने पर जोर देते हैं और वर्तमान नैदानिक शाक्यों के आधार पर कई सर्वत रुख अपनाए हैं:

- **प्रोटीन को प्राथमिकता:** पिछले कार्बोहाइड्रेट-केंद्रित मॉडलों से एक मौतिक बदलाव। दिशानिर्देश अब मांसपेशियों के स्वास्थ्य और चयापवय (metabolism) का समर्थन करने के लिए शरीर के वजन के प्रति किलोग्राम 1.2 से 1.6 ग्राम प्रोटीन की सिफारिश करते हैं।
- **जीये-शुगर रुख:** पहली बार, संघीय दिशानिर्देशों में कहा गया है कि स्वस्थ आहार में अतिरिक्त चीज़ीं (added sugar) या कृत्रिम मिठास की किसी भी मात्रा की सिफारिश नहीं की जाती है। यह चार साल से कम उम्र के बच्चों के लिए विशेष रूप से सरक्त है।
- **"फाइबरमैक्सिंग":** गट माइक्रोबायोम (आंत के बैक्टीरिया) के शोध ने फाइबर को "नया प्रोटीन" बना दिया है। पेट भरने के एहसास (satiety) को प्रबंधित करने और पुणीय सूजन (inflammation) को कम करने के लिए उच्च फाइबर का सेवन अब एक प्राथमिक नैदानिक सिफारिश है।
- **स्वस्थ वसा (Healthy Fats):** वसा के विवाद "युद्ध" आधिकारिक तौर पर समाप्त हो गया है। दिशानिर्देश अंडे, समुद्री शोजन, नट्स, बीज और एकोफैडो जैसे संपूर्ण स्रोतों से स्वस्थ वसा को प्रोत्साहित करते हैं।

2. उभरते नैदानिक अनुसंधान विषय (2026)

चल रहे शोध और आगामी सम्मेलन (जैसे वलीनिकल न्यूट्रिशन-2026 कांग्रेस) इन तीन क्षेत्रों पर ध्यान केंद्रित कर रहे हैं।

व्यक्तिगत और सटीक पोषण (Personalized & Precision Nutrition)

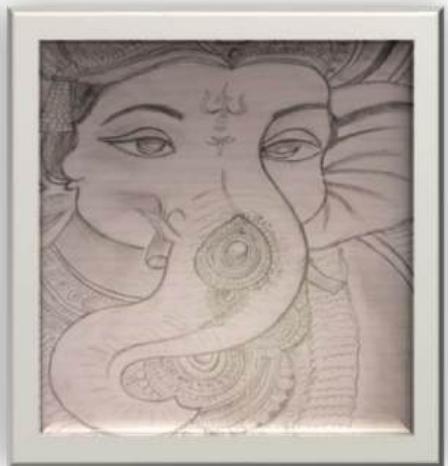

- **न्यूट्रीजीनोमिक्स:** इस बात का अध्ययन कि आपका विशिष्ट डीएनए (DNA) आपके पोषक तत्वों को पचाने के तरीके को कैसे प्रभावित करता है।
- **AI एकीकरण:** अनुसंधान अब विदेशी तकनीक (जैसे नियंत्रित न्यूकोज मॉनिटर) को AI के साथ जोड़कर वारताविक समय में व्यक्तिगत शोजन योजना प्रदान करने की दिशा में बढ़ रहा है। गट-ब्रेन एविसस (आंत-मस्तिष्क संबंध)
- **मानसिक पोषण:** 2026 का शोध तेजी से आहार को भावनात्मक संतुलन के एक उपकरण के रूप में देखता है। वैश्विक स्तर पर लगभग 27% उपचाराओं ने कथित तौर पर विशेष रूप से मानसिक स्वास्थ्य के प्रबंधन के लिए अपना आहार बदला है। मेटाबॉलिक स्वास्थ्य और GLP-1 सपोर्ट :
- **"GLP-1 किंचन":** वजन घटाने वाली दवाओं के बढ़ते चलन के साथ, नैदानिक शोध "पोषक तत्वों से भरपूर सहायता आहर" विशेष रूप से उच्च प्रोटीन और उच्च फाइबर पर ध्यान केंद्रित कर रहा है ताकि इन उपचारों के दौरान मांसपेशियों को बनाए रखा जाए।

Drawn By

AVINASH B. BOMBOTKAR
B. Pharm 2ND Year

DYANESHWARI UJJAINKAR
B. Pharm 2ND Year

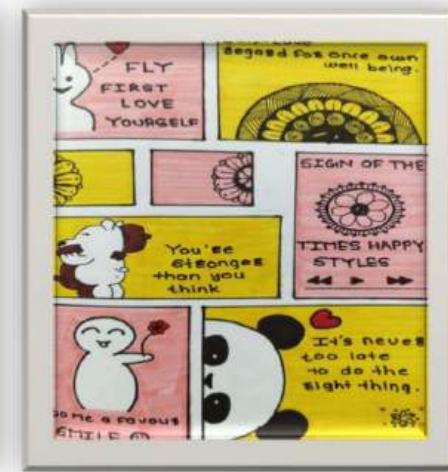
HARIOM S. CHOUDHARI
B. Pharm 4TH Year

NANDINI G. RAUT
B. Pharm 4TH Year

PRATHMESH V. JADHAO
B. Pharm 4TH Year

VAI SHNAVI J. BAIRAGI
M. Pharm 2ND Year

VAISHNAVI J. BAIRAGI
M. Pharm 2ND Year

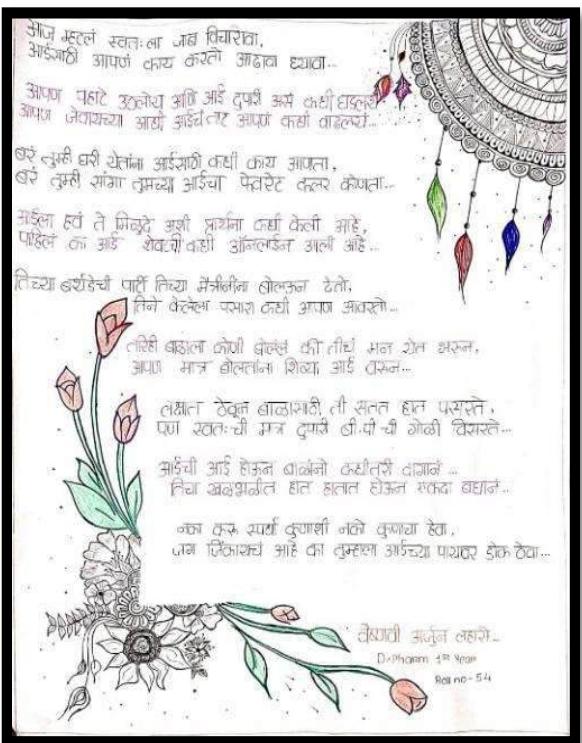
ANJALI A. TELANG
B. Pharm 4TH Year

DNYANESHWAR G. THARKAR
B. Pharm 2ND Year

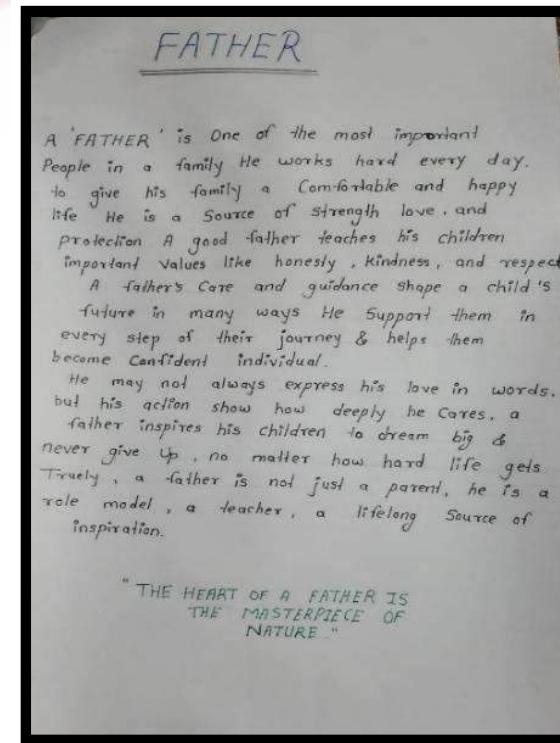

PRITI R. INGLE
B. Pharm 4TH Year

Vaishnavi A. Lahase

D. Pharm 1st Year

Bhagyashri K. Chikhalkar

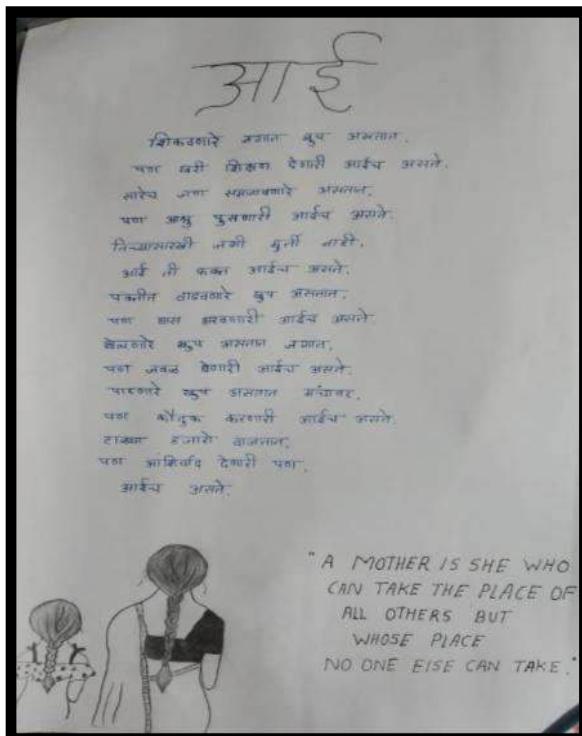
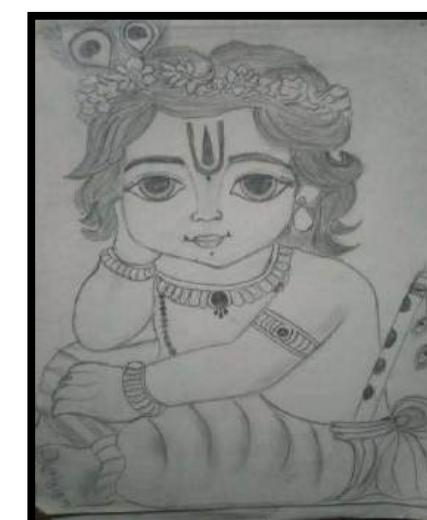
D. Pharm 1st Year

Vrushali A. Ingle
D. Pharm 1st Year

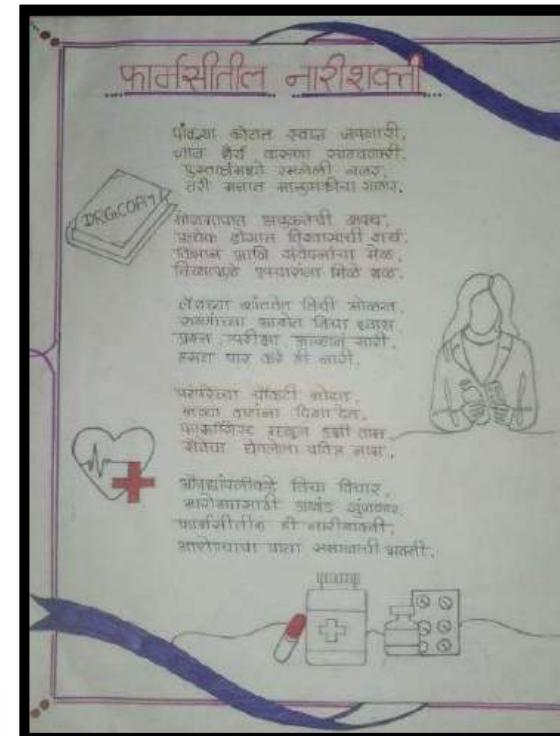

Monika G. Dane
D. Pharm 1st Year

Bhagyashri K. Chikhalkar

D. Pharm 1st Year

Vrushali A. Ingle

D. Pharm 1st Year

Payal S. Babulkar D. Pharm 1st Year

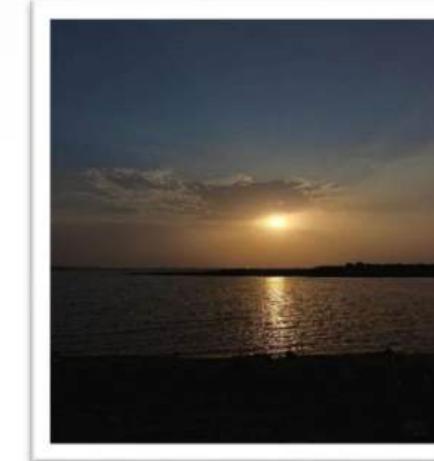
PHOTOGRAPHY

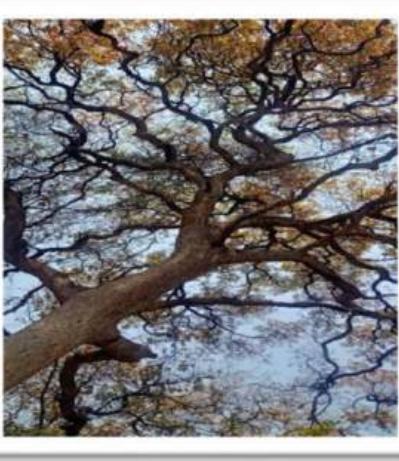
PIYUSH ATUL ZOPE
B. Pharm 4TH Year

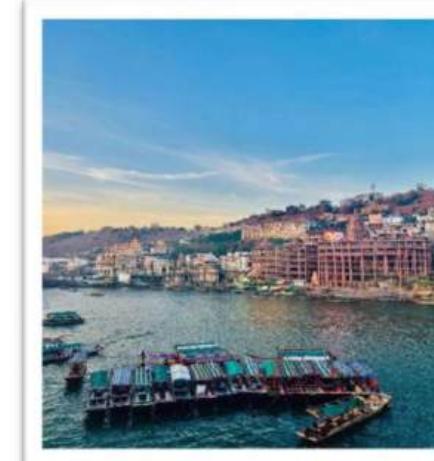
ATHARVA SUBHASH BORLE
B. Pharm 2ND Year

PRATHAMESH VINOD JADHAO
B. Pharm 4TH Year

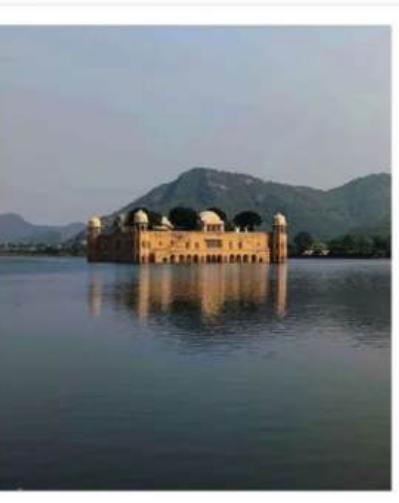
SHUBHANGI KAKADE
M. Pharm 1ST Year

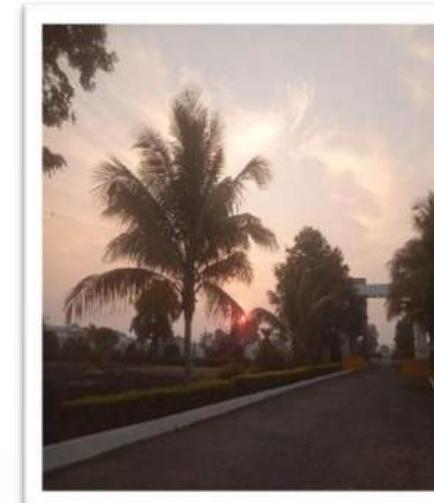
AMAR GAJANAN SONONE
B. Pharm 2ND Year

ADITYA BHIMRAO BORKAR
B. pharm 4TH Year

OM SAHADEV KARALE
B. Pharm 2ND Year

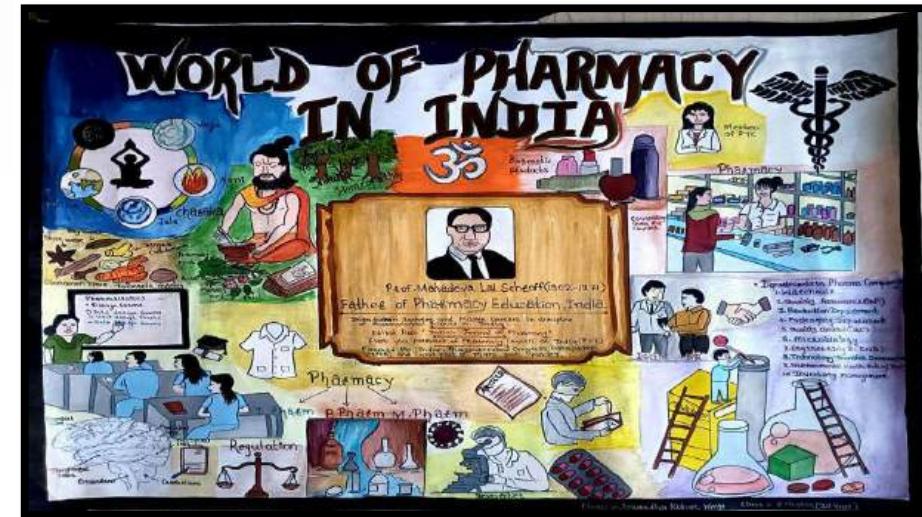

ANJALI ANIL TELANG
B. Pharm 4TH Year

CHAITANYA VIJAYJ SATAV
B. Pharm 4TH Year

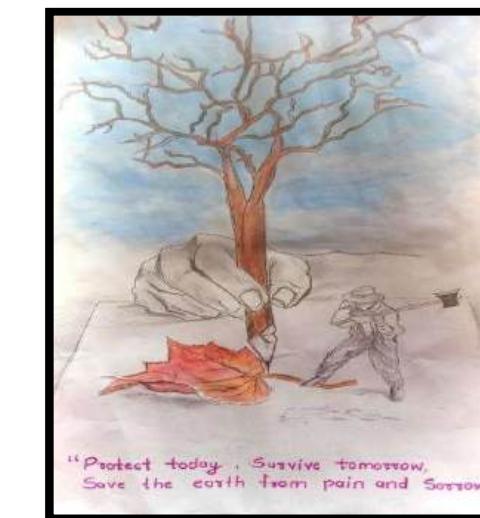
Handcraft Art

Anuradha K. Hinge
M. Pharm 2ND Year

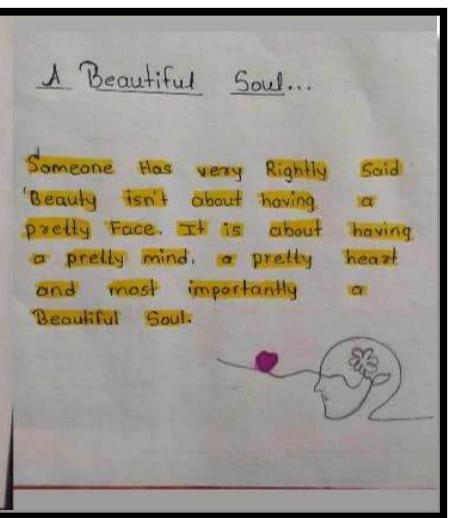
Kalyan N. Rajput
B. Pharm 2ND Year

Ujawala B. Ingle
D. Pharm 1ST Year

Pragati W. Wankhade
D. Pharm 1ST Year

Anushka S. Chaudhari
D. Pharm 1ST Year

Tanushri V. Rajput
D. Pharm 1ST Year

Om C. Wankhede
B. Pharm 2ND Year

Campus Glimpse

Campus Glimpse

OUR DRGCOP FAMILY

About Indira Bahuuddeshiya Shikshan Sanstha (IBSS)

IBSS, established in 1986 in Buldana, is a long-standing educational trust focused on strengthening access to high-quality professional and technical education across Maharashtra. Inspired by the vision of Late Dr. Rajendra Gode, IBSS has developed a broad academic network spanning pharmacy, engineering, nursing, agriculture, and allied health sciences, all structured around practical, industry-oriented learning. The trust emphasizes discipline, service, and community responsibility while ensuring its programs align with regional skill needs. Under the leadership of President Shri. Yogendra R. Gode and Secretary Ms. Tanyi Y. Gode, IBSS continues to expand its institutional footprint and contribute to the state's educational and social development through focused, skill-driven initiatives.

IBSS Colleges & Institutes

1. Dr. Rajendra Gode Institute of Technology & Research, Amravati.
2. Dr. Rajendra Gode Ayurved College, Hospital & Research Center, Amravati
3. Dr. Rajendra Gode Multi-speciality, Amravati
4. Dr. Rajendra Gode Institute of Pharmacy, Amravati.
5. Dr. Rajendra Gode College of Pharmacy, Amravati.
6. B.Sc. Nursing College Buldana.
7. Adhyapak Vidyalaya, Nimbari, Malkapur.
8. Krushi Tantra Vidyalay, Malkapur, Maharashtra.
9. A.N.M. School, Sagawan, Buldhana.
10. A.N.M. School, Belad, Malkapur.
11. Sharad Pawar Vidyalaya & Junior College, Warud, Buldana
12. Dr. Rajendra Gode Agriculture College, Buldana.
13. Adhyapak Vidyalaya, Belad, Malkapur.
14. Sharad Pawar Vidyalaya, Sarola Maroti, Tq. Motala, Dist. Buldana
15. Sharad Pawar Vidyalaya, Sagwan, Tq. Dist. Buldana
16. Shri. Chhatrapati Shivaji Vidyalaya, Sindhkhed Lapali, Tq. Motala, Dist. Buldana
17. Yashwant Primary School, Malkapur
18. Vivekanand Vidyalaya & Jr. College, Sao, Tq. Dist. Buldana

Published By -

Dr. Rajendra Gode College of Pharmacy, Malkapur
Near Nimbari Phata, Buldana Road, Malkapur – 443101, Maharashtra, India

Contact-

Email: drgcopmalkapur@gmail.com
Website: www.drgcop.ac.in
Telephone: (07267) - 267339

Follow Us on